

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

26 вересня 2024 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго дня, шановні колеги. Всім, хто підключився, дякую. Чекаємо на кворум. Одразу почнемо.

Миколо Станіславовичу, вітаємо вас. Дякуємо, що знайшли можливість з Нью-Йорка, попри розбіжність у часі. Будемо дуже на початку йти швидко за участі міністра культури і стратегічних комунікацій, щоб його відпустити якомога раніше. А далі буде з нами Анастасія Бондар, так що ми зможемо продовжити обговорення і так далі. Отже, чекаємо тільки на кворум і одразу будемо починати. *(Шум у залі)*

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Чутно мене?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, Миколо Станіславовичу, ми вас чуємо, бачимо добре. Зараз буде кворум і одразу будемо починати, як тільки буде кворум.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Домовились.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я єдине, що попрошу, тому що дуже багато запрошених, Віталій Бабенко, щоб ви мені повідомили, коли ви побачите, що кворум є. *(Загальна дискусія)*

БАБЕНКО В.О. Ну, от кворум у нас і є, Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р. Кворум є. Отже, дякую, колеги.

Колеги, розпочинаємо засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики. Порядок денний, колеги, наданий. Головне питання – проект Закону про Державний бюджет на 2025 рік (реєстраційний номер 12000), поданий Кабінетом Міністрів України.

Хто за те, щоб розглянути це питання і затвердити пропонований порядок денний, прошу голосувати. Хто – за?

Потураєв – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

_____. *(Не чути)*

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

КАБАНОВ О.Є. Кабанов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто – проти? Хто – утримався?

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – утримався.

_____. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Гео Багратович Лерос утримався.

Отже, колеги, рішення прийнято. Можемо починати нашу роботу. Колеги, я пропоную такий регламент.

СУШКО П.М. Зарахуйте Сушка. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, зарахували. Дякую, Павло Миколайович. Зараховуємо ваш голос.

Колеги, пропоную такий регламент. Через складний графік Миколи Станіславовича Точицького ми зараз надамо йому слово. Це буквально, Микола Станіславович, з вашого дозволу, щоб була можливість у колег народних депутатів поставити вам, можливо, декілька питань. Прошу вас вкластися десь в хвилини 10 максимум. Далі, колеги, якщо будуть питання, то теж дуже короткі, буквально до хвилини питання, значить, щоб Микола Станіславович відповів. Загальний хронометраж відповідно до графіка міністра давайте відпустимо пана Миколу хвилин за 20-25 максимум. Домовилися? Отже, Микола Станіславович, вам слово.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Дякую, шановний пане Микито, пане голово. Шановні народні депутати, проект Закону України про Державний бюджет України на 25-й рік Міністерством культури та стратегічних комунікацій України встановлено бюджетні призначення в обсязі 10 мільйонів. Ви всі тут професіонали і прекрасно розумієте, що практично залишився майже той самий, тобто збільшилось десь на один відсоток у цьому році.

Перш за все в цьому контексті хочу зацентувати на тому, що проект Закону Державного бюджету є бюджетом, який складено в поточних умовах воєнного стану і ми свідомі цього, з обмеженим внутрішнім податковим ресурсом і повністю спрямований на потреби оборони. Втім хочу наголосити, що потреба сектору культури та стратегічних комунікацій є не менш важливою складовою нашої з вами боротьби у ситуації, коли агресор веде два і більше, 2,7 місяців війни з нами. Не буду повторювати нам всім зрозумілі тези про те, що війна розв'язана Росією точиться не за території – це геноцидальна війна і вона спрямована на те, щоб знищити нашу ідентичність.

Відповідно діяльність Міністерства культури та стратегічних комунікацій не менш важлива. Наразі хотів би зазначити, що інституції сфери культури, а я нагадую, що в Україні є близько 30 тисяч закладів культури, згідно статистики, яку ми ведемо, вже мають бюджет до цього, який був обмежений десь орієнтовно на 20 відсотків, порівняно з їх потребами. Це означає, що працівники сфери культури, а у нас їх близько 200 тисяч, уже працюють в надскладних умовах.

Хотів би також зазначити, що середня заробітна плата у працівників культури в два рази менша. Тобто якщо в середньому ми десь маємо 20 тисяч у галузях економіки, то у галузі, у сфері творчості і мистецтва, ...*(Не чути)*, бібліотек – це ...*(Не чути)*. Сфера не забезпечена базовими потребами на всі обов'язкові видатки. Колеги, на нашу думку, сфера культури є такою ж частиною економіки нашої держави як і будь-яка інша індустрія, тому заслуговує на те, щоб мати достатню кількість фінансування для створення робочих місць, ну і відповідно це призведе до того, що буде сплата податків і головне – це створить український наратив.

Тому переконаний, що на сьогодні перед державою, поряд із завданнями з оборони нашої держави, стоїть не менш важливе завдання по підтримці та збереженню нашої ідентичності як української політичної нації. Хотів би звернути увагу на найбільш необхідні потреби, зокрема, фінансування українського культурного фонду, у проекті бюджету на 2025 рік, на підтримку фонду передбачено 145 мільйонів гривень, водночас додаткова потреба складає 105 мільйонів. Ну ви знаєте, наскільки це важливо, тому що йдеться про грантову підтримку для створення потрібного контенту, відповідно, якщо він буде якісний, а для цього потрібне фінансування. Ми виходимо з того, що це надасть можливість підтримувати більш масштабні проекти з більшим охопленням аудиторій і відповідно створювати умови для повернення людей мистецтва в Україну.

Надважливий проєкт "єКнига". У проєкті бюджету на 2025 рік на реалізацію передбачено 100 мільйонів гривень, водночас додатково потреба

складає 336. Хотів би сказати відразу, що якщо у попередні роки у нас було в районі 425 тисяч громадян, які досягнули 18-річного віку, то зараз потреба у забезпеченні книгами в межах 480 тисяч осіб. Загальна потреба на забезпечення проєкту "єКнига" у цьому році складає 436 мільйонів гривень. Тобто ми виходимо з того, що близько пів мільярда громадян України, які досягнули 18-річного віку, потребуватимуть цю книгу.

Надважливі речі, над якими комітет, уряд, Президент працюють, це об'єкти нерухомої культурної спадщини на території національних заповідників: "Софія Київська", Національний архітектурно-історичний заповідник "Чернігів стародавній", Національний Києво-Печерський інститут культурного заповідника.

Ми маємо ситуацію, зокрема, що станом на зараз у проєкті бюджету на 2025 рік на підтримку заповідника "Софія Київська" передбачено 90 мільйонів гривень, водночас додатково потреба 56 мільйонів. Ви розумієте, що переважна більшість заходів, які здійснюються зараз на рівні держави, відбуваються власне там. І це не тому, що так хочеться, а тому, що нам потрібно формувати і повертати нашу ідентичність у світовий порядок, а відповідно "Софія Київська" є одним з тих об'єктів, які реально впливають на свідомість кожного нашого з вами партнера, який приїздить і бачить ту історичну спадщину, яку ми з вами маємо.

Національний архітектурний історичний заповідник "Чернігів стародавній". У нас додаткова потреба складає 13 мільйонів гривень. Ви знаєте, що нам передали величезну кількість об'єктів цього заповідника і вони потребують проведення протиаварійних робіт, а це архітектурна пам'ятка періоду XVII-XVIII сторіччя. Отже, прошу звернути увагу на те, що 17 об'єктів пам'яток архітектурного національного значення потребують нашої з вами уваги.

Києво-Печерська Лавра – окрема тема. Найближча потреба складає 25 мільйонів. В першу чергу для того, щоб дозволити завершити ремонтно-реставраційні роботи пам'ятки архітектури XVII-XVIII сторіччя. Ви знаєте,

що там у нас є потреба пристосувати приміщення для організації постійно діючої виставки Гетьмана Мазепи, який завжди забувався, як в радянські часи так і в період, коли там розташовувався московський патріархат.

Колеги, критична ситуація з діяльності студій з підготовки кадрів мистецьких колективів. У проекті бюджету взагалі не виділені кошти на це, є на це свої підстави характеру, скажімо, організаційного. Справа в тому, що фінансування підтримки національних худзаходів було передано до МОН, втім потреба для того, щоб ми з вами зберегли кадри для заслужених колективів, як ансамблю танців України імені Вірського або ж Національного заслуженого академічного українського народного хору Верьовки, капели бандуристів імені Григорія Майбороди, в районі 5 мільйонів.

Не буду говорити за біль, який існує, це в першу чергу потреби у сплаті комунальних послуг. Тут ми маємо додаткову потребу, яка складає близько 3 мільйонів, що забезпечить у повному обсязі відповідні обсяги видатків апарату міністерства, Держтелерадіо, Держмистецтво, Українського культурного фонду, музеї. Ну і відповідно допоможе нам з вами пережити цю складну осінь і зиму.

Останнє, яке важливе. Надзвичайно важливе, але я розумію, що це останній елемент: йдеться про відрядження для працівників апарату. Ми бачимо у законопроекті сума, яка виділена в бюджеті – 700 тисяч гривень, додаткова потреба – 5 мільйонів. Ну, скажімо так, не буду називати цифри нинішнього життя. Але 700 тисяч – це насправді ні про що. Втім є думка і бачення, яка була проговорена протягом декількох цих днів з колегами, як це вирішити. Однак, якщо буде можливість допомогти міністерству на цьому етапі, будемо вдячні.

Пане голово, я завершив, окреслив основні моменти. В принципі цифри, які ми дали вони максимально стиснуті до реалістичних. Готовий відповісти на ваші запитання, панове народні депутати.

Прошу підтримати наші ініціативи.

Дякую за увагу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякуємо, Миколо Станіславовичу.

Колеги, бучу першу руку від Євгенії Михайлівни, можливо, Володимир Михайлович. Так, бачу. Дякую.

Значить, давайте Євгенія Михайлівна, потім – Володимир Михайлович В'ятрович.

Євгенія Кравчук, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

Я постараюсь дуже коротко, зважаючи на обмежений час, коли Микола Станіславович може з нами бути.

Я, звісно, підтримую все, що озвучив пан міністр, і ми, звісно, напевно будемо просити трохи більше ніж те, що зазначено в листі Міністерства культури. Але кілька речей, на які я би хотіла звернути увагу і хотілось би почути відповідь. Ми дійсно маємо забезпечити "єКнигу" в 2025 році. Але ми поки не забезпечили "єКнигу" в 2024-му. "Нормативка" досі не погоджена і це може бути формальною відповіддю Мінфіну, щоб вони не дали фінансування на 25-й рік. Я вже не кажу про репутаційні втрати усіх: і Верховної Ради, і Президента України Володимира Зеленського, який підписав цей закон і це було дуже широко в медіа. І там доведені суми про секвестр Інституту книги на 2024 рік. Чи знає про це пан міністр? Що він про це думає?

Я дуже підтримую виділення коштів додаткових на Софію Київську, дійсно це наш такий майданчик, куди ми завжди запрошуємо західних гостей, і на Києво-Печерську Лавру. Також я би хотіла почути позицію міністра по суспільному мовнику. Бо, як на мене, зберегти те закладене фінансування по суспільному мовнику дуже зараз важливо. Бо я уже чую певні там популістичні заяви, що, значить, не треба стільки. Але це частина нашої євроінтеграції, це частина нашого обличчя перед західними

партнерами, хотілося би почути думку міністра, і загалом про комунікацію у виділенні коштів на культуру.

Мені здається, нам треба діяти як би більш активно. З'являються певні колонки і статті на різних сайтах про те, що потрібно фінансувати культуру. Але мені здається, нам треба такі навіть стратегічні комунікації для того, щоб захистити самих себе. В той самий час, коли Росія приймає стратегію по фінансуванню культурних закладів, тобто перепрошивки української ідентичності на тимчасово окупованих територіях. Вони це прийняли на початку вересня, це є частиною насправді патерного геноциду і знищення української ідентичності. І ми маємо дати відповідь так, як держава, що для нас це важливо. Бо коли ми просимо кошти у західних партнерів, ми маємо самі сказати, що ми зберігаємо свою ідентичність.

І на сам кінець, можливо, думка міністра з приводу фінансування Українського інституту, бо слово "культурна дипломатія" у нас звучить дуже часто. Але ми бачимо, що фінансування Українського інституту не в сфері Мінкульту, але в нашій сфері загалом зменшується. Тобто ми коли кажемо, що культурна дипломатія важлива, ми не фінансуємо інституцію, яка за це відповідає.

Дякую.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Я відповідаю відразу, пане голову?

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгенія Михайлівна, вас чекають на засіданні фракції.

Микола Станіславович, у мене пропозиція така. Євгенію Михайлівну чекають зараз, прямо зараз на фракції.

КРАВЧУК Є.М. Да, я зараз переключусь.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вона має зараз, на жаль, переключитися.

КРАВЧУК Є.М. Мені вже дзвонять.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я пропоную, щоби Володимир Михайлович зараз теж задав своє запитання, а потім ви тоді на всі запитання надасте відповідь стисло, і ми вас відпустимо.

Володимир Михайлович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую пану міністру. Дякую Євгенії, вона озвучила більшість того, що я хотів озвучити, відповідно не буду повторювати. Єдине що, кілька ще загальних речей.

В черговий раз бюджет, який нам пропонують, показує, що культура – це щось неважливе для теперішнього Кабінету Міністрів, теперішньої влади. І, на жаль, вона не стала більш важливою навіть під час повномасштабного вторгнення. Ми багато чуємо гарних тез про те, що це війна за ідентичність. Це, справді, так. Ми бачимо велику активність Росії, яка, справді, інвестує колосальні ресурси якраз в розуміння, що це війна за ідентичність. На жаль, цілковите нерозуміння цього з боку Кабінету Міністрів, який в черговий раз подає бюджет, в якому подальше зменшення видатків на культуру, в тому числі зменшення видатків на дуже важливі інструменти культури, в тому числі те, що згадувала Євгенія. Мова йде і про Український культурний фонд, і про Український інститут книги, і про український інститут... Так, ми можемо багато говорити про потреби культурної дипломатії, але якщо в нас не буде профінансований спеціальний інструмент державної культурної дипломатії, то очевидно, що ніякої державної культурної дипломатії, на жаль, не буде.

Тому в мене, власне, запитання такого роду. Яким чином пан міністр, який, очевидно, щойно заступив на посаду і, на жаль, напевно, не мав якогось впливу на саме такі пропозиції уряду, яким чином ми разом з вами, пане міністре, можемо переконати Прем'єр-міністра, можемо переконати міністра

фінансів, можемо переконати міністра економіки в тому, що такий підхід до фінансування культури є катастрофічним, є абсолютно неправильним? Я не знаю, можливо, якщо є така можливість, організуйте зустріч членів комітету знову-таки з Прем'єр-міністром, з міністром економіки, з міністром фінансів для того, аби могли нормально переконати їх в неприпустимості такого підходу, який повторюється з року в рік.

Ми з вами прекрасно розуміємо, що зараз теперішні наші вимоги якимось частково, трішки будуть задоволені, якихось трішки додаткових грошей дадуть на ці інституції, які ми зараз з вами озвучили. Відповідно я теж підтримую очевидно ці вимоги. Але очевидно, що вони не будуть в повній мірі задоволені. Але це абсолютно не вирішує проблему, перед якою стоїть українська культура під час війни.

Тому я вважаю, що потрібні якісь системні рішення. Я вважаю, що потрібна комунікація на найвищому рівні з керівництвом Кабінету Міністрів для того, щоб ми все-таки виробили якусь спільну позицію до того, як буде фінансуватися культура в період війни. Це загальне зауваження.

А конкретне – в бюджеті Державної служби з етнополітики і свободи совісті є, виділено, вибачте за таке слово, нещасних 10 мільйонів гривень на програми роботи з національними меншинами. Це катастрофа насправді, якщо ми будемо за 10 мільйонів гривень працювати з національними меншинами. Ми пам'ятаємо, як важко і в яких гарячих дискусіях ухвалювався дуже важливий для України Закон про національні меншини минулого року; під яким тиском, на жаль, перебувала і далі буде, напевно, перебувати Україна в контексті євроінтеграції від деяких наших сусідніх народів. І якщо ми цьому тиску будемо протистояти в такий мізерний ресурс роботи з національними меншинами, то можна сказати, що, на жаль, у нас немає можливості налагодити нормальну роботу з національними меншинами для того, щоб зробити їх своїми союзниками в процесах євроінтеграції.

Тому наполягаю на тому, аби пан міністр звернув увагу на неприпустимість такого низького фінансування, власне, цієї програми, яка стосується національних меншин.

І так, безперечно, треба говорити про збільшення фінансування програм всіх інституцій культури, які вже були зазначені, і задовольнити ті листи, з якими зверталися до нас, власне, ці інституції: Український культурний фонд, Український інститут книги. Мені дуже прикро, що, на жаль, немає листа Українського інституту національної пам'яті. Я теж вважаю, що це надзвичайно важлива інституція, яка теж має отримати більше коштів, особливо в контексті тих дискусій, які зараз відбуваються в тому числі і з нами західними сусідами в Польщі. З тим мізерним бюджетом, який зараз має Український інститут національної пам'яті в разі його незбільшення, на жаль, говорити про якийсь нормальний паритетний діалог з нашими західними сусідами не вдасться.

Тому прошу звернути на це увагу. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимир Михайлович.

Так, підключився Микола Леонідович. Микола Леонідович, єдине, що у нас дуже обмаль часу, точніше, не у нас, а в Миколи Станіславовича, і є ще запитання від Ірини Мирославівни. Колеги, я просив би стисло поставити запитання і прокоментувати проект бюджету загалом, і стисло поставити питання Миколі Станіславовичу, щоб він мав змогу нам відповісти перед тим, як він змушений буде, на жаль, бігти.

Будь ласка, Микола Леонідович, потім – Ірина Мирославівна.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. В дорозі їдемо якраз з колегами Мустафою Джемільєвим і Ахтемом Чийгозом з Міністерства закордонних справ і вітання передаємо Миколі Станіславовичу, а потім при зустрічі розкажемо, які важливі речі. Бо зараз ці стосунки українсько-польські лежать

значною мірою на МЗС, в тому числі з вшануванням пам'яті, з багатьма іншими, це ми при зустрічі обговоримо.

Тепер щодо зауважень. Значить, перше, мусимо підтримати пропозицію ДЕСС щодо збільшення фінансування на 17,4 мільйона. Це не зовсім питання Миколи Станіславовича, це питання до уряду, але це важливо. Це необхідно для посилення інституційної спроможності. І ми знаємо, що прийняли наш закон і його потрібно реалізовувати.

Щодо культури. Скорочується фінансування Українського інституту книги, це майже на 62 відсотки. Проектом закону для інституту передбачено видатки на забезпечення його діяльності у розмірі 178548 тисяч гривень, в тому числі на реалізацію програми надання громадянам України державної допомоги на придбання книг – 100 тисяч, інша діяльність – 65790, оплату праці одним словом. Відповідно до листа УІК для реалізації програм надання громадянам державної допомоги на придбання книг відповідно до закону, за який нещодавно проголосувала Верховна Рада, потрібно 312 мільйонів у розрахунку на 440 тисяч отримувачів, які досягли 18-річного віку. Це Держстат розраховував. Мінфін в робочому порядку визначив граничний обсяг видатків для інституту на суму 78 мільйонів. Я не називаю тисячі, щоб говорити швидше. Це менше на 15 мільйонів в порівнянні з 24-м роком і це ставить під загрозу статутну діяльність інституту і можливість закуповувати книги для бібліотечних фондів, фінансувати переклади.

Український культурний фонд. Фінансування скорочується на 32 відсотки порівняно з попереднім роком. Кіно – це теж не Мінкультури, але кіно, видатки зменшено на 74 відсотки. Я розумію, що є багато питань до Держкіно, але коли ми розповідаємо, що в Канаді показують російські фільми, то свої треба на якісь кошти знімати.

Скорочення видатків на інститут національної пам'яті, про це колега В'ятрович говорив. Для інституту національної пам'яті є багато завдань, зокрема ті, які ми зараз обговорювали тут, в Міністерстві закордонних справ Польщі, і впливають на нашу європейську інтеграцію теж.

Щодо демографії, роботи за кордоном. Як ми знаємо, Президент Зеленський, а це питання нашого комітету, анонсував створення міністерства повернення українців, в проекті бюджету немає коштів на таке міністерство, хоча Президент це говорив. І взагалі немає коштів на роботу з нашими громадянами за кордоном, і так само на популяризацію України за кордоном. Єдина програма МЗС, по якій фінансується Український інститут, скорочується порівняно з попереднім роком, а нам потрібно підтримати пропозиції Українського інституту щодо збільшення фінансування.

Є багато інших питань. Питання марафону я навіть не хочу... для мене це взагалі абсурдне питання, коли декілька приватних каналів отримують гроші з бюджету через цензуру інших каналів. Це незрозуміло, навіщо ми це робимо, але не хочу на цьому загострювати зараз питання. Мої інші колеги про це скажуть. А хотів би загострити питання на тому, про що я говорив.

Інститут книги, Інститут національної пам'яті, Український культурний фонд, Держкіно. Не можна ставити нового міністра культури з величезним досвідом, в тому числі і дипломатії, для того, щоб вирішувати стратегічну комунікацію і забирати кошти на цю стратегічну комунікацію, яку, в тому числі, покликаний забезпечувати Український інститут. Це якась така трішки шизофренія в одній голові.

Тому прошу врахувати ці мої пропозиції. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Микола Леонідович.

Ірина Мирославівна. І буде дуже мало часу, на жаль, на відповіді, але тим не менше. Ірина Мирославівна, вам слово.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Дякую, пане голову.

Я, в принципі, хотіла сказати те, що щойно почула від пана Княжицького. Я буду наполегливо просити про те, щоб збільшити фінансування на Інститут книги. Щодня зустрічаюсь з бібліотекарями, і вони констатують гостру потребу у тому, щоб українська книга була. Вона

запитана, її потрібно не тільки в Україні, а за межами, тим українцям, які за кордоном перебувають, тим, які перебувають в прикордонні. Тому обов'язково Інститут книги.

Друге. Бібліотекарі просять від міністра, щоб незабаром все ж таки почути позицію щодо зарплат наших працівників бібліотечної сфери. Вона мізерна, і це не ті 10 тисяч гривень, про які ми говоримо, це в розмірі 5-7 тисяч гривень. Тобто це дуже низька зарплата.

Друге. Обов'язково ДЕСС – це наша консолідована позиція. Якщо ми хочемо реалізації цих законопроектів, ми повинні всіх, хто презентує гуманітарну сферу, на це звернути увагу.

І третє. Якщо ми говоримо про те, що напрямок культури у нас в середньому буде недофінансований на 35,5 відсотка, з'явилися от такі цифри з огляду на зростання цін і девальвацію. То можливо нам потрібно подивитися на ті напрямки, де зростають зарплати, де збільшується фінансування, і збалансувати. Я думаю, ми всі розуміємо, про що йдеться, культура не повинна бути у нас дискримінована у час війни.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Я не буду навіть забирати час. Я хочу сказати, Микола Станіславович, що я підтримую абсолютно все, що казали колеги, тому слово вам. Короткий коментар і ми вас відпускаємо, розуміючи ті складні завдання, які вам сьогодні доведеться вирішувати. Будь ласка.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Я спробую, пане голово, шановні народні депутати, відповісти коротко, але з розумінням ситуації. По-перше, дякую за запитання, за цю можливість обмінятись.

Вчора в мене була нагода коротко поговорити з колишнім Прем'єр-міністром, закордонних справ, Прем'єр-міністром Люксембургу, нині міністром закордонних справ Бельгії... Люксембургу, перепрошую, паном

Бетелем. Він мені сказав наступне: ти знаєш, це найостанніше міністерство, яке б я хотів очолити, але я його очолю. Я знаю всі твої проблеми, там ніколи не вистачало грошей, там завжди була... *(Не чути)* Навіть при всьому розумінні і урядом, і Міністерством фінансів цієї проблеми. Це була відповідь прем'єра Люксембургу, де величезний відсоток коштів іде, власне, на культуру як таку. І існує абсолютно розвинене, сильне, потужне партнерство між бізнесом і культурою.

Чи свідомий уряд і Міністерство фінансів про наші потреби? Звісно, свідомий. Так само всі ми з вами свідомі про зарплати бібліотекаря. Єдина можливість покращити цю свідомість і на урядовому рівні, і на рівні суспільства, це працювати через освітні програми, що покликана робити і "єКнига". Звісно, що я знаю, що існують проблеми, і це було завдання номер 1 врегулювати питання нормативної бази, тому що, дійсно, це об'єктивні речі. Коли я спілкуюся з моїм колегою з Міністерства фінансів, він мені каже: Микола, так ви не вибрали минулорічний. Це знову ж таки речі, над якими ми маємо працювати. Через суспільного мовника, через існуючі канали, це, власне, те завдання, яке поставлено було керівництвом, державою та урядом.

Отже, як врегулювати ці всі проблеми. Насправді, виходячи з того, що ми розуміємо, що це бюджет військового періоду, за цих пару днів мені вдалося знайти розуміння у колег, в першу чергу "сімки", а також у міжнародних організаціях, що а) для того, щоб ті навіть допомоги, які надаються, повинні бути правильно взятими Україною. У нас абсолютно низькі, якщо не нульові, інституційні спроможності освоювати ті кошти, які надаються партнерами як в царині збереження нашої спадщини, так і розвитку якісного продукту в майбутньому.

Наступне. Я дякую пану В'ятровичу, дякую пану Княжицькому за те, що вони пам'ятають і про Інститут національної пам'яті, і про національні меншини, регіональні мови. Генеральний секретар Ради Європи вчора мені сказав, ви вибрали 25 відсотків наших пропозицій на розвиток проектів у цій галузі. Ну, про що ми можемо говорити. Тобто у нас є першопочатково... Я

не кажу, що мені би вистачило того бюджету, який запропонований, абсолютно ні і ніколи не вистачить, тому що зарплата бібліотекаря у 5 тисяч, ви прекрасно розумієте, це сором. Як ми хочемо зберегти і розвинути ту ідентичність, про яку ми з вами говоримо, яка стоїть на стражі взагалі всього того, що називається Україна і українці.

Поки що працюємо через ті механізми, які існують. Працюємо через ті механізми і через тих партнерів, які існують. Намагаємося повертати ідентичність з допомогою, дійсно, серйозних партнерів, якісною продукцією, а далі мусимо спільно з вами обговорювати ці теми, роз'яснюючи. Лише коли буде цілковите розуміння у суспільстві, що таке наша з вами ідентичність і скільки потрібно витратити на культуру, тоді ми будемо сидіти не в останніх рядах в уряді або ж у Верховній Раді, а в перших, як це у кожній нормальній країні західного світу.

І останнє, я не знаю про що говорив Микола Леонідович з точки зору стратегічних комунікацій і гроші кудись передані. Довожу до вашого відома, що в мене не було ще рівно чотири дні жодних грошей на будь-які стратегічні комунікації. Я вже не говорю про те, що, скажімо так, нашим недругам допомагають не лише вороги, а подекуди ми самі. Тому все те, що зараз буде робитися, завдання номер 1 і це спільно з комітетом, з Верховною Радою – нам потрібно зміцнити інституційні спроможності навіть за ті кошти, які я виплачую своїм співробітникам, і відповідно використовувати грамотно те, що станом на сьогодні дається і освідчувати суспільство. Наскільки важливо мати культурний інститут, Інститут пам'яті, наскільки потрібно, важливо платити якісні гроші представникам культури і мистецтва і так далі. Це така об'ємна відповідь, втім це більше про стратегію, яку ми собі бачимо. Як, ну, не буде тих грошей, навіть тих, що ми просимо, тоді, очевидно, ми повинні шукати інші механізми перехідного періоду.

А взагалі я дякую комітету за те, що ви активно допомагаєте мінімум – вижити станом на сьогодні культурі, максимум – я думаю, що за пару місяців

ми спільно з вами продемонструємо не лише стратегію розвитку культури, а і спробуємо зробити декілька якісних продуктів, в тому числі у галузі кіно.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякуємо, Микола Станіславович.

Колеги, вимушені подякувати міністру і відпустити Миколу Станіславовича. Ми вам бажаємо успіху, у вас там нелегкі сьогодні дні.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Так. Дякую щиро, пане голово, народні депутати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Нехай будуть з вами удача і найкращі наші побажання.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Я залишаюся в контактi з вами. І дякую за все, готовий буду проговорювати кожний з елементів.

Дякую. На все добре і ... *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Обов'язково.

ТОЧИЦЬКИЙ М.С. Да, дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. До побачення.

Колеги, значить, з нами також зараз на зв'язку міністерка соціальної політики України пані Оксана Жолнович. Значить, теж складний графік: об 15-й починається засідання Ради національної безпеки і оборони, де вона має брати участь. Я пропоную зараз заслухати пані Оксану, теж поставити їй, можливо, дуже стислі, колеги, запитання, відпустити її на засідання РНБО. А далі вже повернутися до заслуховування окремих центральних органів виконавчої влади: фондів, суб'єктів, агенцій і так далі.

Добре, колеги, якщо немає заперечень, я тоді...

СУШКО П.М. Микито Руслановичу, можна одне уточнення. Одне уточнення, бо ми...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Павло Миколайович, дуже стисло, будь ласка.

СУШКО П.М. По культурі. Про кіно, що ми казали, що норма НДС... Відміна НДС для кінотеатрів...

ПОТУРАЄВ М.Р. Повернемось, Павло Миколайович, обов'язково акцентуємо на цьому разом з вами.

СУШКО П.М. Добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. З нами там Юлія Шевчук на зв'язку. Да, я ж сказав, що в тій частині, коли будемо розбирати окремі агенції, обов'язково про це проговоримо.

СУШКО П.М. І тоді будуть питання до міністра Жолнович після доповіді.

ПОТУРАЄВ М.Р. Обов'язково, тільки одразу після її виступу, Павло Миколайовичу.

Пані Оксано, якщо ви з нами на зв'язку, я бачив вас.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня! Так я, є, вас уважно чую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пані Оксана Жолнович, міністерка соціальної політики.

Будь ласка.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Щоб не забирати наш час, ми ж всі бачимо наш бюджет, коротко зупинюсь на основних ключових факторах, що стосується сімей та дітей. У нас є програма на підтримку малозабезпечених родин. На жаль, в рамках цієї програми на 25-й рік запроектовано менше трохи коштів. Ми дуже сподіваємося, що ми ввійдемо в рамки цих коштів завдяки іншим програмам, які у нас є. Але все одно запроектували підняття рівня прожиткового мінімуму для дітей зі 140 відсотків на 145, щоб родини мали більше покриття навіть у рамках тих розмірів, які сьогодні є і для працевдатних з 55 до 60 відсотків.

На соціальний захист громадян, які потрапили в складні життєві обставини, у нас є 80 мільярдів, що в принципі відповідає минулорічному рівню. Також у нас є окрема бюджетна програма "Соціальний захист дітей та сім'ї", в цьому році ми маємо стільки ж приблизно коштів як і минулого року, з цієї програми ми покриваємо допомогу у зв'язку з вагітністю, допомогу на дітей, що є під опікою, патронатним вихователям, ДБСТ, "пакунок малюка", компенсація "пакунок малюка". В цьому році запровадили нову програму "Дитина не сама" для тих родин, які беруть дитину, що не має ще статусу. Вже відпрацювали всі ІТ-рішення і розпочали її виплату, тому думаю, що на другий рік вона буде більш поширеною.

Також підняли заробітну плату патронатним вихователям і впровадили туди платного помічника, що також трохи збільшило цю програму. Виплати при народженні, оздоровлення – це все в рамках цієї програми.

Далі, в нас є розвиток системи соціальних послуг. На цю програму ми маємо навіть дещо більше коштів. Ми активно її розвиваємо, вже маємо більше 200 центрів життєстійкості, де одним з напрямів є робота з батьками і дітьми, в тому числі допомога в батьківських компетенціях як психосоціальна підтримка. Плануємо ще до кінця року приблизно 100 центрів відкрити і в повній мірі їх розвивати на наступний рік.

По дітях з інвалідністю, у нас є реабілітація дітей з інвалідністю, повністю закрита потреба на наступний рік. Ми хочемо змінити її, щоби вона була більш проста до людей і вже готуємо цифрове рішення з Приватбанком, щоби просто гроші на початку року на рахунки батькам розкидалися, і вони могли швидко самостійно укласти договори з реабілітаційними центрами, щоби оминати всю бюрократію, яка пов'язана з управліннями соцзахисту. Сподіваємося, що використання цієї програми буде більшим.

Розвиваємо ще додаткові соцпослуги. Зараз у бюджеті не враховано, але ми вже на нарадах погодили і буду просити вашої підтримки при внесенні правок, додатково з державного бюджету для тих дітей, які не навчаються і не можуть навчатися з інвалідністю підгрупи А, щоби ми фінансували денний догляд. Тому що вони теж мають право на соціалізацію і розвиток, а батьки мають мати можливість влаштувати своє особисте життя.

І також нова програма. У нас більше 25 тисяч дітей-сиріт, які виходять з інтернатних закладів і не мають власного житла, є в черзі на обліку і це велика черга. І ми пропонуємо для того, щоби допомогти їм закрити цю потребу, запровадити "єОселю", де ми як держава сплачуємо за них перший внесок, у тому числі покриваємо відсотки, щоби більша кількість дітей мала можливість, – уже не дітей, а молоді, яка мала досвід інтернатного виховання, мати власне житло. І ми як держава маємо в цьому підтримку. Погоджено потенційно з Мінфіном, що вони підтримають такі зміни до бюджету. Прошу кожного з вас також їх підтримати.

Крім того, у нас буде додаткова розвиткова частина. Дуже прошу, коли будемо її розподіляти до другого читання, це на будівництво будинків, це ДБСТ, ми запроектували це в DREAM на соціальне таксі для того, щоби можна було підвозити, але треба буде ще додатково цих 25 мільярдів, які нерозподілені, розподілити. І просимо врахувати цю нашу потребу. Ми можемо надіслати пропозиції з правками листом на комітет, якщо у вас така практика є, якщо так підійде, щоби просто акцентувати на тих наших

додаткових потребах і правках, про які би ми просили додатково підтримати.

Це коротко.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Оксана.

Павло Миколайович, якщо ти на зв'язку, то, будь ласка. Колеги, давайте запитання до пані Оксани, максимум 2 хвилини хронометраж, щоб пані Оксана встигла хоч коротенько відповісти і прокоментувати.

СУШКО П.М. Дякую.

У мене декілька запитань.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, твої запитання перші, після Ірина Мирославівна Констанкевич буде. Павло Миколайович, будь ласка.

СУШКО П.М. Декілька запитань по порядку. Добре? Тоді перше запитання. Це в наступному році в бюджеті не закладено кошти на утримання будинків дитини, це діти, які до 6 років можуть знаходитись, це програма МОЗ, але якщо МОЗ не закладає кошти, то тоді має закладати Мінсоц, виходить, ці кошти. То я хотів би сказати, щоб Оксана Іванівна пояснила, це діти-сироти, які... статусні діти, які за статтею 52 Конституції України мають утримуватись за рахунок держави. Тобто якщо зараз кошти не будуть закладені, то на дітей не буде коштів, на їх утримання. І я тоді буду просити незалежно від позиції Мінсоцу, щоб ми комітетом проголосували за правку, поправку, щоб ці кошти були передбачені в бюджеті, як в минулому році.

Дякую. Я хочу почути відповідь, позицію Мінсоцу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, а це всі твої запитання? Пані Оксана, секундочку.

СУШКО П.М. Ні, не всі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, чи у тебе є ще?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Давайте всі тоді.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, давай тоді, давай так само як з Миколою Станіславовичем, зараз всі озвучують свої запитання, потім пані Оксана відповідає і біжить на РНБО.

СУШКО П.М. Який обсяг коштів закладено на виплату державної соціальної допомоги для дітей-сиріт?

Третє питання – це наскільки я розумію реабілітацію дітей та дорослих об'єднали і я погоджуюсь з нашим секретаріатом, який каже, що зараз Мінсоц так подав бюджет, що важко розібрати куди, хто, що буде сплачувати, важко реально розібратися.

І так само там не закладені кошти на безоплатне забезпечення санаторно-курортними путівками дітей з інвалідністю, отримання путівок або компенсації дітям-чорнобильцям. І знімається... Так, це всі мої запитання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Одразу скажу, пані Оксана, зараз будуть ще запитання. Одразу скажу, колеги, що, звичайно, підтримуючи пропозиції міністерства ми не обмежені з вами і я буду пропонувати нам подавати спільні правки, будуть пропозиції збільшувати ті чи інші статті видатків відповідно до нашого бачення, не тільки те, що подає те, чи інше міністерство, а так, як ми бачимо.

Так, Ірина Мирославівна,...

СУШКО П.М. Можна уточнити ще один момент? Пані Оксана сказала, що вони там через "єОселя" запроваджують. Тобто в минулому році закупали на дітей-сиріт громади, а зараз через "єОселя" буде, але це законами ніяк не передбачено. Тобто не вийде так, що програма "єОселя" реально нічим не підкріплена це в інших законах? Дякую. От це всі питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, важливе запитання. Пані Оксана, зараз всі запитання, потім ви спільно прокоментуєте.

Ірина Мирославівна, потім Тетяна Василівна. Ірина Мирославівна, будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Пані Оксано, дякую за ваш виступ. Перше питання, скажіть, будь ласка, або, можливо, письмово надасте, що в коштах передбачається на забезпечення соціальних потреб дітей і сімей ветеранів, військових, тобто оцей напрямок.

Друге. Я знаю, що у вас успішно реалізовувалися в 2024 році протезування ветеранів, які обсяги фінансування у 2025?

І третє питання, ви сказали, що у 2025 році планується сто центрів життєстійкості. Чи є у вас інформація в яких саме областях буде відкрито? Якщо немає часу, то скиньте, будь ласка, просто перелік нам в чат і цього буде достатньо.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Тетяна Василівна Скрипка, будь ласка.

СКРИПКА Т.В. Дякую.

Пані Оксано, дякую за представлення. Але також залишається питання, тому я б пропонувала все ж таки в письмовому вигляді нам надати на комітет. Зокрема, мене зацікавила та нова програма, про яку ви говорили, для

дітей з інвалідністю там, де батькам буде надана можливість перепочинку. Тому що це нова програма, я не мала змоги з нею ознайомитися так само, як, мабуть, і члени нашого комітету. Тому ми зробимо тоді на вас відповідний запит для того, щоб отримати цю інформацію за цією програмою. Далі ті пропозиції, які у вас вже сформовані, то, будь ласка, чекаємо на комітет.

І також дві програми, про які ви говорили, що зараз вони будуть, їх видно в системі DREAM. Також це ті програми на придбання житла і приміщень для розвитку сімейних форм виховання, а також друга програма там, де взагалі ми не побачили коштів так, як ви сказали, вони є в DREAM, на створення мережі спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства. Тому, якщо можна, тоді також в письмовій формі надайте нам цю інформацію і скільки коштів закладено, і ми як комітет, можливо, допоможемо вам збільшити це фінансування.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Отже, пані Оксано, більше запитань не було. Будь ласка, ваш коментар і ми вас відпускаємо на засідання РНБО.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дуже дякую. Отже для того, щоб діти, які будуть в будинках дитини, мали можливість потрапляти одразу в сімейні форми, ми ж підняли заробітну плату для патронатних родин, а це власне ті, які нестатусні.

Крім того, запровадили програму "Дитина не одна", яка дозволяє близьким родичам за відповідні кошти брати цих дітей допоки їм не буде надано статус. Отже ми хочемо розвинути для певної кількості дітей, які перебувають в такій ситуації, певну мережу вже сімейного виховання такого, яке відрізняється від інституційного.

Крім того, хочу звернути увагу, що держбюджет – це не єдине джерело видатків, які ми на наступний рік плануємо. У нас вже є угода з Великою

Британією на наступний рік на 5 мільйонів євро, де вони дають нам ці кошти на розвиток соціальних послуг в громадах і ми в тому числі будемо таку сімейну домівку, такі невеличкі будиночки як соціальну послугу для дітей-сиріт робити для того, щоби не утримувати їх в великих інституціях – це про програми майбутнього розкажую. Тому я впевнена, що ми будемо добре працювати настільки швидко, що не буде потреби залишати дітей в будинках дитини і тим більше, що вони не ліквідовуються, а перетворюються і там все одно буде можливість в тих реабілітаційних центрах якийсь час, якщо буде потреба цих дітей спостерігати.

Обсяг коштів для дітей-сиріт в загальному на цю програму соціальний захист для дітей і сімей ми передбачили 27 мільярдів, а конкретно на соціальний захист по дітях, вони у нас розбиті по: сімейний тип, патронатні вихователі, грубо скажу, що 2 з половиною прожиткових мінімуми і 3 з половиною, ми не змінювали цю цифру, вона на кожную дитину, яка була така і залишається.

Так, реабілітація дітей, більше ніж мільярд закладено в нашому бюджеті, вони не збиті в одну суму, може воно так відображається окремо на соціальних захист осіб з інвалідністю, але є окремі підпункти, де точно видно, що на дорослих спрямовується, що на дітей, на дітей більше мільярда ми наступний рік закладаємо.

Санкур не буде, він у нас призупинений бюджетом, на жаль, у нас немає ресурсу, поки триває повномасштабне вторгнення, санкур Міністерство фінансів не підтримує і у нас нема санаторно-курортного лікування для дітей, у нас є оздоровлення для дітей. А на оздоровлення, на "Артек", є оздоровлення, гроші передбачені і зараз я вам скажу, по якій сумі – це приблизно 449 мільйонів гривень.

Так, потім, денний догляд. Ця нова програма, ми її погодили тільки і я дуже прошу, ми зробимо відповідну правку, надішлемо вам підтримати цю правку, щоби така програма появилася з наступного року. Її немає в нашому

попередньому бюджеті – це ми вже за результатами обговорення узгодили, що додатково збільшимо на таку програму кошти.

Далі. По дітях сімей ветеранів, у нас є в загальному діти-сироти, діти із малозабезпечених сімей, у нас немає окремих виплат для дітей ветеранів. Обсяги фінансування ветеранів і людей з інвалідністю на протези в нас збільшилася, зараз це шість мільярдів 700 мільйонів, це на 278 мільйонів гривень більше, ніж в минулому році. Тому я сподіваюся, що ми також цю потребу якісно закриємо. І ми також, якщо ми говоримо про дитяче протезування, ми значно розширили можливості в швидкості і прирівняли дитячі протези, які коштували там суттєво дешевше, до вартості дорослих, що дозволятиме дітям, на жаль, ті, які потребують протезування, отримувати швидше і більш якісні протези.

А центри життєстійкості по всій Україні плануємо, за зверненням громад, думаю, що ми ще в цьому тільки 2024 році буде сто, а в наступному буде ще більше. Тут ми відкриті до того, хто з громад готовий в себе цю послугу розміщати. В ідеалі вона має бути в кожній громаді абсолютно.

СУШКО П.М. Так, а по будинку дитини не почув.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Оксана Іванівна.

СУШКО П.М. По будинках дитини не почув.

ЖОЛНОВИЧ О.І. По будинку дитини ми збільшуємо кількість коштів на розвиток соціальних послуг, в тому числі в сімейних формах виховання.

СУШКО П.М. Чекайте, чекайте, ще раз, в нас там, за даними заступника міністра охорони здоров'я, більше тисячі дітей знаходяться зараз від нуля до шести років в цих закладах.

Якщо з 1 січня не буде фінансування, тисяча 600 дітей, а в нас прийомні та патронатні сім'ї переповнені. Тобто куди їх влаштовувати? Немає можливості нікуди влаштовувати. Окрім що вони перейдуть, що в лікарні? Тобто от питання: тисячу 600 дітей за який рахунок будуть утримуватися?

Я щось не зрозумів. Те, що ви там на послуги збільшуєте – це окей. Ви там збільшуєте на послуги, будь ласка. Але 52 стаття Конституції каже, що дітей-сиріт утримує держава, от зараз це будинки дитини.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Так ми за державний кошт будемо їх збільшувати... утримувати. ... *(Не чути)*

СУШКО П.М. Конкретне запитання. Після ліквідації, після того, як з 1 січня не буде коштів на будинок дитини, наприклад, чернівецький, куди підуть діти з того будинку? От їх там, допустимо, наприклад, там, здається, було 30 дітей, куди вони підуть з 1 січня?

ЖОЛНОВИЧ О.І. На усиновлення, в патронатні родини.

СУШКО П.М. Та яке усиновлення, от яке усиновлення? Ви ж самі розумієте, що це нереально.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Там малі діти...

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, Павло Миколайович, Павло Миколайович, це... Давайте так, значить, немає ж часу. Питання зрозуміле. Пані Оксана, значить ... *(Не чути)*

СУШКО П.М. ... *(Не чути)* зрозуміло...

ЖОЛНОВИЧ О.І. ... *(Не чути)* обговоримо це питання так само.

СУШКО П.М. Питання, до речі, дуже, дуже конкретне. Чи є у нас гарантія?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Дивіться, ніхто з дітей на вулиці не залишиться, то точно. Просто тоді далі будуть в будинках дитини, вони будуть існувати, продовжують фінансування. Ми ж розуміємо, як воно відбувається.

СУШКО П.М. Як вони продовжать фінансування, якщо в бюджетні не закладено?

ЖОЛНОВИЧ О.І. Не закладено на дитячі реабілітаційні центри, а вони всі попереназвані.

СУШКО П.М. Що переназвані? Вони називаються – будинок дитини. Конкретно мозівський заклад, коштів не передбачено. От запитання, при чому тут реабілітація, при чому...

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, так це питання тоді до МОЗ, а не до пані Оксани, правильно.

СУШКО П.М. Питання в тому, що МОЗ... Правильно, МОЗ каже: ми своїх на паліатив забираємо, паліативних дітей, які потребують лікування і постійного догляду з боку медицини. А там ще діти знаходяться, друга половина дітей знаходиться – це просто діти-сироти маленькі від 0 до 3, а також до 6 років. Це маленькі діти.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Питання, чому у нас така черга? На усиновлення таких дітей реально черга, вже 2500 людей.

СУШКО П.М. Так у вас був рік усиновити. Чому ви не усиновили їх всіх за цей час? Цей рік...

ЖОЛНОВИЧ О.І. Усиновлюємо, збільшуємо усиновлення.

СУШКО П.М. Слухайте... Микита Русланович, я ще раз кажу, я все розумію, але конкретно цю відповідь я не розумію, що значить ми будемо усиновлювати. Був цілий рік, щоб... Це нереально просто, більше тисячі дітей залишаться на вулиці. Або МОЗ подає правку таку, або Мінсоц. МОЗ каже: забирайте своїх дітей Мінсоцу. А Мінсоц каже: ми на реабілітацію заклали. Навіщо там здоров'я є, яка реабілітація?

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, ця дискусія... Павло Миколайович, цю дискусію я змушений зараз припинити з однієї простої причини, бо пані Оксана не може з нами бути більше на зв'язку. Що це означає для нас? Це означає для нас, що ми маємо подати відповідну правку. Ось і все. Все, ми почули проблему, дякую тобі. Зрозуміло, що є такий ризик. Що ми маємо зробити як народні депутати? Відповідно подати правки і до бюджету, і якщо потрібно в інші закони.

СУШКО П.М. Дякую, Микита Русланович.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Оксана, ми вам дякуємо. Дякуємо, що знайшли можливість. Бажаємо вам успішного засідання РНБО і до нових зустрічей. Гарного, спокійного дня. До побачення. Дякую.

Колеги, переходимо тепер до заслуховування окремих суб'єктів. Я буду надавати слово тим суб'єктам, агенціям, ЦОВВ, які найбільше потребують нашої допомоги. Хоча ми заслухали міністрів, але треба трошки, на мій погляд, я сподіваюсь, що всі залишаться на зв'язку, заглибитись в деталі. Але,

тим не менше, у нас багато заплановано виступів. Я просив би доповідачів дотримуватися регламенту десь 3 хвилини, тому що загалом ми картину вже знаємо, самі її побачили, і отримали від вас пропозиції відповідно. Тому пропозиції повторювати немає сенсу. Просив би у ваших доповідях зупинятися на найбільш... ну, головних аргументах, на найбільш важливих речах.

І першій хочу слово надати голові Українського культурного фонду пані Наталії Кривді. Пані Наталія, будь ласка.

Є ще з нами виконавча директорка Анастасія Образцова. Може, якщо щось, пані Анастасія теж два слова додасть.

КРИВДА Н.Ю. Да, з радістю ми поділимо цю можливість, тому що ми за командну роботу.

Те, що говорив пан міністр про можливість спілкування членів парламентського комітету з Кабінетом Міністрів, давайте розширимо це коло. Візьміть нас з собою, ми для вас велика сила, ми державні інституції, які будуть для вас голосом не тільки держави, а голосом народу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Двома руками за.

КРИВДА Н.Ю. Дякую. Ми готові.

Український культурний фонд потерпає, ми втрачаємо інституційну спроможність. І ми категорично налаштовані на те, щоб боротися, в тому числі, і самі за себе. Дякую, що нас чуєте, але ми почали працювати самостійно. Вчора була, дякуючи моїм колегам з наглядової ради, була спільна конференція тих донорів, яких ми змогли запросити: із посольств, із найбільших фондів державних, недержавних, приватних, міжнародних. Ми почали говорити про те, що партнерство заради виживання, партнерство заради інституційного розвитку – це ключове.

Не сказала би, що ми пішли з цієї зустрічі з якоюсь сумою в кишені, але принаймні ми почали говорити про те, які є формати співпраці, які є модальності, в який спосіб фонди можуть давати гроші на підтримку, в якій формі не можуть давати, як ми можемо звітувати, на яких рахунках вони будуть утримуватися і не повертатися в казначейство, якщо це гроші приватних інституцій.

Ми проговорили регрантування, нам для цього буде потрібно, регрантування, наприклад, через конкурс креативної групи. Нам для цього буде потрібна політична воля пана міністра і шановних депутатів верховної влади, Верховної Ради, вибачте. Нам потрібна буде, ми готові до співфінансування, до створення дзеркальних проєктів.

Мені шкода, що пан міністр не почує цієї моєї фрази: я не готова погодитися, що нам не вистачає спроможності. За час існування Українського культурного фонду ми здійснили 2 тисячі 717 проєктів, а подано було понад 20 тисяч – якість негідні, але якісь дуже гідні. У нас є спроможність, не у фонду, а в діячів культури по всій країні в усіх областях, в усіх сферах і в усіх царинах культури.

Ми освоїли, от освоїли – погане слово, ми змогли стати оператором 1 мільярда 600 мільйонів гривень за цей період, і ми можемо стати оператором більшої кількості грошей. Це не зовсім відповідає дійсності, що нам дають гроші, а ми їх не можемо освоїти. Вони до нас не доходять, до тих, хто реально готовий з ними працювати. Я просила би взяти це до уваги.

Понад 53 мільйони осіб стали аудиторією Українського культурного фонду. 53 мільйони осіб, колеги, я не знаю, хто такий охват, крім "марафону" ще дає. Не буду повторювати запальні фрази про ідентичність, я професор університету, читаю з цього приводу лекції, готова ще більше про це говорити. Що стосується того, що ми говорили про додаткові 105 мільйонів, ми говоримо про державний, вибачте, бюджетний запит Українського культурного фонду був складений на 705 мільйонів, на 700 мільйонів, на 705 – не на 105. Ми готові до цієї роботи.

Якщо ж фінансування Українського культурного фонду залишиться в тому ж обсязі, який запропоновано зараз, приготуйтеся до того, що культурна спадщина не буде профінансована, від слова зовсім, через проекти Українського культурного фонду. А також культура кримськотатарського народу не буде профінансована зовсім, тому що Українському культурному фонду не вистачить грошей на програми. Якщо ми готові до суспільного вибуху, ми будемо продовжувати в цьому напрямку я сподіваюся, що ми всі притомні і свідомі.

І останнє, напевно, що хотіла сказати, ми з вами маємо навчитися працювати не протиставляти себе державі, вибачте, що я про це кажу. А не протиставляти себе державі, ми є держава, ми готові до цього, ми готові долучатися.

Пані Анастасія, якщо ви додасте щось про індекси мультиплікації, про культурно-креативні індустрії, які ми якраз підтримуємо, не тільки... Дивіться, я не хочу зараз протиставляти нікого нікому, не дай боже, не зрозумійте мене неправильно, але коли ми говоримо про інститут книги, це один вид культурно-креативних індустрій. Український культурний фонд покриває всі види культурно-креативних індустрій. Сьогодні в суспільстві візуальному, в суспільстві кінетичному важливі і інші способи отримання культурного продукту. Індекс мультиплікації у нас найвищий, ми створюємо робочі місця в умовах децентралізації, проекти з невеликих громад – інколи єдиний спосіб залучити людей, залишити їх на місцях. Тому не фінансувати проекти Українського культурного фонду – це злочин під час війни. Пані Анастасія, у нас є з вами хвилина, якщо ви готові. Мікрофон, мікрофон.

ПОТУРАЄВ М.Р. Включений, включений. Будь ласка.

ОБРАЗЦОВА А. Колеги, дуже дякую. Я б ще хотіла додати пані Наталію і сказати, що спроможність фонду є опрацьовувати на програмну діяльність більшу суму коштів. І ми вже третій рік живимо поза межею

критичності. У фонді була така норма про 16 відсотків найбільше на утримання, тобто це ідеологічна норма. Ми розуміємо, що на період війни вона не працює, але навіть за цією нормою це не менше 400 мільйонів. І я просто хочу зауважити на тому, що якщо ми зменшуємо уже... *(Не чути)* рік поспіль бюджет, ми потім будемо виходити в нуль роками, десятиріччями. Тобто нам треба тримати якийсь мінімум, ми не можемо так: один рік пропустити, наступний і наступний, бо повертатись ми будемо дуже довго до створення саме нашого українського культурного продукту, на чому фокусується Український культурний фонд, бо нічого буде промотувати і експортувати.

Дуже дякую вам.

КРИВДА Н.Ю. Дякую. Да...

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Анастасія.

КРИВДА Н.Ю. Завершуючи одну фразу, для того, щоб наші колеги могли представляти Україну за кордоном, демонструвати український культурний продукт, його треба зробити в Україні. І це не ми, це сотні, тисячі людей по всій Україні, які виробляють і пропонують цей культурний продукт, культурний сервіс, культурні цінності.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, мені нема що коментувати, крім того, що я згоден з кожним словом пані Наталія і пані Анастасії. Якщо є бажання, буквально два слова додати щодо... колеги народні депутати, я маю на увазі. Но я думаю, що ми всі згодні з тим, що ми почули.

СУШКО П.М. Приємно почути було таку завзяту, власне, промову і що працюють в команді. На нас можете розраховувати.

КРИВДА Н.Ю. Дякую. Ми почули (*Не чути*)

КРАВЧУК Є.М. Можна я додам?

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгенія Михайлівна, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Дуже дякую за те, що і наглядова рада, і виконавчий директор (*Нерозбірливо*) призначена працюють разом. Я думаю, що дуже важливо, я повертаюсь до цих стратегічних комунікацій, важливо, щоб і аудиторія, і ті колеги, ті митці, всі, хто брав участь за ці роки в програмах Українського культурного фонду, зараз сказали своє слово, написали пост, прокоментували, привернули увагу, що це важливо, що це не потрібно тільки депутатам цього комітету, що це не потрібно Наталії Кривді і Анастасії Образцовій, що ми працюємо на оцю мільйонну аудиторію, що ми відстоюємо ідентичність. Тому, як на мене, ця синергія вона має полягати в такій спільній комунікації. Це нам насправді допоможе в співпраці з Мінфіном, бюджетним комітетом і так далі, бо це не треба тільки нам, це треба українському народу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги, за підтримку.

Там у нас, друзі, пан Антон Дробович. І я пропоную зараз заслухати Інститут національної пам'яті і теж пана Антона відпустити, бо йому важко залишатися на зв'язку.

Пане Антоне, будь ласка, вам слово.

ДРОБОВИЧ А. Дякую, пане голово. Дякую, шановні колеги, шановні народні депутати, за цю платформу і можливість взагалі таке питання підняти. У мене дуже лаконічний виступ.

Наш лист дійсно надійшов пізніше, мабуть, самий останній, може він має прийти сьогодні, максимум, він має прийти. Ми в нашому листі просили, власне, принаймні зберегти на рівні цього року фінансування, тому що інакше це дуже ризикована історія. Але самий санітарний мінімум, який може бути, це до того, що вніс уряд по програмі 9010 треба додати 290 тисяч на комуналку, бо без цього і це конкретна пропозиція, і я прошу, власне, бо якщо ці 290 тисяч на комуналку не додати, у нас просто серед року не буде навіть електрики, що не працюватимуть ні системи, нічого. Тобто запит, який подав Кабмін, не враховує навіть елементарне, я вже мовчу про подорожчання і так далі.

І по програмі 9020 – 900 тисяч на заходи, зокрема заходи пов'язані зі збереженням пам'яті про голодомор, геноцид і про комуністичні тоталітарні репресії. І так само там комуналка Музею Революції Гідності не врахована і без них просто доведеться закрити музей. І тому ми дуже, тобто при всіх скороченнях, які є, якщо не додати ці 290 тисяч плюс мільйон 78, то відповідно – це катастрофічна ситуація. Відповідно по 9010 – 290 тисяч, а по 9020 слід додати 1 мільйон 78 тисяч.

Окремо я би хотів звернути увагу на ті речі, які вже сказав і пан Микола Княжицький і пан голова підтвердив комітету, що є дві стратегічні речі, які просто катастрофічно назрівають.

Перша, от в уряді має бути окрема програма з меморіалізації війни. Ми бачимо, у нас 1400 з гаком громад, у всіх є запит, ми за цей рік, за волонтерські кошти і за грантові кошти опрацювали, робочі групи зробили в декількох громадах, в п'яти, плюс ми зробили рекомендації для громад, але запит буде тільки зростати. Відповідно точно потрібно хоча б, вона може бути не велика, на пару мільйонів і її оператором може бути Мінвет, Мінкульт, – це друге питання, але вона точно має бути і це як важливий знак.

Так само програма зі збереження місць пам'яті, зокрема закордонних місць пам'яті. Навіть якщо уряд створює програму для пошукових робіт і досліджень хоча б на 1 мільйон гривень з бюджетом, що в разі перевищує

наявні пошукові роботи – це вже буде супер позитивний сигнал до наших міжнародних партнерів і так далі. Відповідно, якщо можна, попросив би прописати в рішенні комітету, якщо депутати звісно підтримають, що уряду варто створити програму з меморіалізації війни і програму з місць пам'яті, хай навіть дуже невеликі.

І останнє, я вже не піднімаю теми Галузевого державного архіву УІНП, бо це капітальні видатки, ну ми всі розуміємо, що це, на жаль, біда. І хоча ми не є холдером цього бюджету, але по відкритій інформації відомо, що на проект Національного військового меморіального кладовища планується скоротити в сім разів видатки і це надзвичайно... Хоча знову ж таки це Мінвет, може не наш комітет. Але я б дуже просив шановних народних депутатів хайлайкнути цю історію хоча для бюджетного комітету, для уряду, що не можна так сильно скоротити, нехай там в два рази, там в три. Просто Національного військового меморіального кладовища ми були авторами, Володимир розробляв проект концепції, ми внесли в парламент проект закону у 2020 році, він нарешті прийнятий. Всі пам'ятають, скільки "відер крові" пішло на те, щоб провести через парламент, локалізувати. Ми не можемо підвести родини захисників і захисниць. Тому я просив би, хоча це, може, і випадає з нашого, хоча б позиційно дати, що не можна так радикально скоротити ці видатки.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Антоне, знову-таки я повністю підтримую все, що ви сказали, я думаю, що і Володимир Михайлович зараз підтримає, і щось додасть, і Євгенія Михайлівна теж, я думаю, що підтримає і теж додасть.

Будь ласка, Володимир Михайлович.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Почну з кінця з дуже конкретного того, що згадав Антон. Справді, на Національне меморіальне військове кладовище бюджет зменшується з 515 мільйонів до 76 мільйонів, тобто це категорично

неприпустимо і попри те, що це не Міністерство культури. Але ми з вами говоримо все-таки ширше, ми не говоримо про одне міністерство. Ми говоримо, зокрема, про політику національної пам'яті, яке є безпосередньо у віданні нашого комітету, очевидно, що ми на це маємо звернути увагу.

Але я б хотів все-таки звернутися до пана Антона, щоб ці його слушні думки, які ми зараз почули, які були озвучені, все-таки були оформлені у вигляді листа на комітет, щоб це не виглядало, що це лише наша ініціатива, як законодавчої гілки влади. Нам важливо опиратися, як і в інших інституціях, на те, що є конкретні інституції, які мають конкретне бачення у сферах своєї політики і мають конкретне бачення, оперте на якісь конкретні цифри. Тому дуже хотів би, щоб власне всі ці зауваження, всі ці прохання, які були озвучені зараз в усній формі, були оформлені у вигляді листа, на який би ми могли опертися і щоб обов'язково там прозвучало питання Національного меморіального військового кладовища.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую те, що сказав Володимир В'ятрович.

Пане Антоне, ніщо не завадить вам додати навздогін того листа, який пішов на нас, додаткового листа, з уточненням певних цих нюансів і моментів.

Євгенія Михайлівна Кравчук, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. І в ці секунди прийшов лист від Українського інституту національної пам'яті, він вже в нашому чаті, тому всі колеги можуть ознайомитись. Це дуже символічно.

Колеги, я, безумовно, підтримую Антона. І ви знаєте, ми зараз говоримо, я коли чую ці цифри, 290 тисяч, це просто я готова якийсь зробити краундфайдинг для комуналки Українського інституту нацпам'яті. Але знову ж таки повертаючись до того про що я сказала на самому початку, коли ми просимо наших партнерів, допоможіть нам, профінансуйте окремі проекти, профінансуйте якісь програми. Ми маємо хоча би зробити цей перший крок і

показати, що ми не повністю забуваємо цю галузь, а галузь ідентичності пам'яті, це ми ж про це говоримо, Президент про це говорить щодня, міністр про це говорить щодня.

І я, якщо можна, я не знаю, чи є представники Міністерства фінансів, я не хочу, щоб склалося якесь там хибне відчуття, що ми якісь вороги, ми не вороги. І більше того, ми розуміємо, особливо я, я працюю дуже багато на міжнародній арені, ми розуміємо наскільки складно зараз вигризати кожную оцю копійку, кожен цент у партнерів, і ті кредити, і це все, якісь зобов'язання. І кожен раз ми голосуємо, наш комітет дуже дисциплінований у голосуванні за виконання наших міжнародних зобов'язань. Але просто, щоб зрозуміти, оці всі... Ага, якраз Міністерство фінансів вийшло із Zoom, можливо, це випадково...

_____. *(Не чути)*

КРАВЧУК Є.М. Я дуже сподіваюсь, що це просто поганий інтернет, може не сплатили у Міністерстві фінансів за інтернет. Насправді, як не прорахована комуналка на 290 тисяч і це ж не тільки проблема Інституту нацпам'яті, там і ДЕСС каже про цю комуналку вже вкотре щороку.

І ми можемо, Микита Русланович, давайте якусь зробимо зустріч окрему з членами нашого комітету і Міністерством фінансів, просто поговоримо нормально. Всі ж за одне і теж саме, так?

Але, як нам вийти на якісь нормальні цифри, які хоча б базові потреби забезпечують.

ПОТУРАЄВ М.Р. А я підтримую Євгенію Михайлівну, я думаю, що нам потрібна спільна зустріч з міністром культури і стратегічних комунікацій, представниками міністерства з представниками Міністерства фінансів...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прем'єр-міністром.

ПОТУРАЄВ М.Р. Можливо, із Прем'єр-міністром, да, Володимире Михайловичу, слухна пропозиція.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми ще ні разу не зустрічалися з Прем'єр-міністром.

ПОТУРАЄВ М.Р. І логічна пропозиція.

Так, колеги, значить, зараз хотів би надати слово пані Олександрі Коваль, Український інститут книги.

Будь ласка, пані Олександро.

КОВАЛЬ О. Добрий день! Дякую, що комітет підтримує постійно те, що робить Український інститут книги і розуміє важливість книжок насамперед для розвитку людського капіталу. А розвиток людського капіталу, як ми теж всі усвідомлюємо є підставою для розвитку економіки України і подальшого її відновлення і зростання. А також ми переконані в тому, що читання книжок допомагає розвивати критичне мислення, аналітичне мислення, протистояти таким чином ворожій дезінформації. І теж хочу наголосити на тому, що люди, які багато читають, вони є і більш креативними, і продукують якісь нові ідеї і сенси, що теж важливо для інших галузей і культури, і всієї економіки.

Реальні потреби Українського інституту книги для того, щоб забезпечити виконання стратегії розвитку читання, яка у нас затверджена до 30-го року і ніким поки що не відмінена, в неї взагалі встановлять майже 1,5 мільярда гривень на рік. Але, розуміючи всю складність теперішню, ми все-таки обмежуємося своїми потребами. І при цьому я хочу зараз наголосити на тій програмі, яку інститут зобов'язаний виконувати з цього року, це програма надання державної допомоги на придбання книжок особами, які досягли 18-річного віку. За розрахунками потреба на цей рік склала 372 мільйони, на

наступний рік там якась більша сума, бо більше людей, які досягнуть цього віку в 25-му році. Але нам, як вже було озвучено, на наступний рік заплановано всього 100 мільйонів, а в цьому році з виділених 372-х 200 мільйонів секвеструється.

Але якщо наша держава вважає, що можна поставити на паузу закупівлю книжок для публічних бібліотек, що теж дуже недалекоглядно, то отут як би настає просто невиконання Закону України. Тому що, якщо законом передбачено, що така допомога належить всім особам, які досягли 18-річного віку, то ми не можемо, як пропонує Міністерство фінансів, обмежитися тільки тими, хто встигли добігти першими до реєстрації. Не знаю, як ми будемо пояснювати всім іншим, чому їм не вистачило.

Тому профінансувати програму в повному обсязі необхідно, а ми зі своєї сторони зробимо все для того, щоби якомога більше цих 18-річних і тих з 24-го року, і тих з 25-го зареєструвалися в Дії і отримали кошти на свої рахунки, і витратили їх на книжки.

Також ми плануємо зробити велику кампанію про те, щоби молодь свої книжки, отримані за цією програмою, куплені, віднесли в бібліотеки. І ми будемо мати дуже класну ситуацію, коли і молоді люди будуть більше долучені до читання, і бібліотеки отримають книжки в цих умовах дефіциту поповнення, який триває з початку війни чи радше навіть не з початку війни, а впродовж всього існування української держави, де просто бібліотеки поповнювались знову ж таки за якимись дивними залишковими принципами, що призвело до того, що більша половина бібліотечних фондів – це фонди 50-річної давності радянського походження, російські. Хоч російські вже частково вилучаються, але їх все ще дуже багато, а нових книжок не надходить.

Також я хочу сказати про те, як добре розвивається наша програма перекладів української літератури іноземними мовами. Зацікавленість зростає з року в рік, ну, може, це ще не в геометричній прогресії, але дуже набагато. В цьому році ми отримали понад 150 заявок на переклади, із яких

зможли підтримати тільки 80. В наступному році їх ймовірно буде ще більше, але фінансування для нас зменшено по нашій основній діяльності і його би також варто було б повернути.

І останнє, що я хочу сказати, це що Українській інститут книги на відміну від наших шановних колег з Українського культурного фонду, Українського інституту він має дуже малесенький фонд оплати праці, і він навіть попри те, що ми зараз робимо набагато більше ніж до війни, навіть порівняно з довоєнним періодом він зменшився, з 21-м роком зменшився аж на 3 мільйони, що не дає нам можливості залучати і достойно оплачувати роботу кваліфікованих працівників, які в стані виконувати всі поставлені завдання.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Олександра.

Євгенія Михайлівна, коментар.

КРАВЧУК Є.М. Можу тільки підтримати пані Лесю не тільки як членкиня нашого комітету, але як членкиня наглядової ради, але в цьому випадку я би хотіла почути позицію наших колег із міністерства, пана міністра немає, але я так розумію, що є пані Анастасія Бондар.

Як ви бачите вихід із ситуації в цьому році, із виплатою, вірніше із реалізацією програми сертифікатів "єКнига"? Бо очікування від суспільства дуже великі – це пройшло дуже публічно, молодь це чекає. Ми, до речі, зробили окремо опитування разом із ЮНІСЕФ, ми його досі не можемо опублікувати, про те як молодь бачить, на що вона буде витратити ці сертифікати. Жоден сертифікат досі не виданий, ми не розуміємо, що буде в цьому році, ми не розуміємо, що буде в наступному році і як з цієї ситуації виходити.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну я наскільки розумію, там знову-таки питання до Міністерства фінансів, яке відключилося від засідання комітету. Бо наскільки я розумію, може я помиляюся, але зараз колеги з нашого профільного міністерства поправлять мене, якщо щось там, досі не погоджена саме Мінфіном "нормативка" під реалізацію цієї програми сертифікатів.

Я хочу сказати, що на мій погляд – це теж нехтування цими програмами, це теж гра з вогнем, з суспільством. Тому що, значить, зацікавленість людей в українській книжці така, що я знаю уже конкретні випадки, коли в громадах місцевих, зокрема на Київщині, значить люди самоорганізуються, збирають на макулатуру, на вторинну сировину, оці старі радянські російськомовні книжки, здають на вторинну сировину. І за гроші, які значить, які б не були, які вони отримують, купують в бібліотеки шкільні і бібліотеки громад публічні, хоч скільки українських книжок. І це означає, що запит суспільства є і якщо держава буде нехтувати запитом суспільства, то держава наразиться на чергове нікому не потрібне, на мій погляд, ну скажемо так соціальне загострення.

Так, пані Анастасія Бондар з нами, вона з нами і залишається і вже готова прокоментувати те, що ми зараз обговорювали.

Пані Анастасія, будь ласка, вам слово.

БОНДАР А. Так, вітаю. Дякую, колеги.

Дійсно по реалізації "єКниги" в нас є велике непорозуміння з Мінфіном, вони, здається, що тягнуть час. Мені б дуже хотілося, щоб представник Мінфіну дійсно зараз був з нами і зміг пояснити нам ситуацію, бо вони намагаються як би, власне, фактично порушувати права громадян на отримання цієї послуги. Тому що вони хочуть обмежити виплату підтримки на суму, яку закладено в бюджетних видатках, що ми не можемо допустити, бо як би всі розуміють, що тоді хтось не зможе скористуватися цією послугою. Власне, це є проблемою. Ми з ними знаходимося начебто в діалозі, але цей діалог не може ніяк у нас закінчитися успішно.

Тому якщо, можливо, Мінфін повернувся б, то ми могли б зараз ще подискутувати з цього приводу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я бачу, що немає реакції, я думаю, що...

(Не чути)... да.

КРИСІНА І.В. Доброго дня. Я перепрошую, шановні колеги. Крисіна Ірина, начальник відділу культури. Роман Володимирович дуже перепрошував, в нього інтерв'ю зараз у прямому ефірі на телеканалі "Інтер", і він за змоги, як тільки в нього завершиться інтерв'ю, спробує до нас повернутися. Він дуже перепрошував, що не зміг далі продовжити участь в комітеті.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Володимир Михайлович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Вибачте, в мене враження, що в нас якось усе перевернуто з ніг на голову. В нас є виконавча гілка влада, вона виконавча, вона виконує те, що, зокрема, готує для неї законодавча гілка влади.

В нас виявляється, що виконавча гілка влада може робити те, що вона вважає за потрібне, от навіть те, що в нас, як сьогодні відбувається засідання, коли шановні пани міністри спочатку виключаються, тому що вони зайняті, звичайно, на відміну від народних депутатів, потім заступники міністрів виключаються, тому що вони зайняті, звичайно, тому що в них інтерв'ю, на відміну від депутатів. Це абсолютно неприпустимо. То мені здається, що з цієї перевернутої ситуації, коли виконавча гілка влада вважає, що їм необов'язково дослухатися до законодавчої гілки влади... *(Нерозбірливо)* наші проблеми.

Коли ми зараз чуємо від пані з Міністерства культури про те, що Мінфін, виявляється, вважає за можливим довільно трактувати закон і щось

скорочувати на рівні "підзаконки" всупереч тому, що є в законі. Знову-таки це абсолютно неприпустимо. Колеги, я не знаю, що нам зараз пікетувати, приковуватися кайданками до Міністерства фінансів, що вони собі взагалі дозволяють? Що робиться в країні, де зобов'язуючим є закон? Ухвалено закон більшістю депутатів, закон підписано Президентом, закон, який справді має запит суспільства, про який ми багато з вами говорили. Зараз тільки через те, що хтось в Міністерстві фінансів має інше бачення, не те, яке передбачено законом, ми всі в підвішеній ситуації. І політична відповідальність буде в тому числі наша, а не якогось чиновника, який чомусь не виконує своєю роботи.

СУШКО П.М. Можна я теж додам?

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, я додам тільки... Да-да, Павло Миколайович, я бачу руку. Значить, Володимир Михайлович, я тільки хочу сказати, що я сприйняв слова пані Анастасії навіть гірше, тому що я зрозумів так, можливо, я помиляюсь, можливо, я помиляюсь, але зрозумів я так, що Мінфін навмисно не погоджує нормативну базу, яку розробив тоді ще МКІП на виконання закону, який проголосований і підписаний Президентом України, для того, щоб гроші, які на цей рік були виділені, можна було би секвеструвати, а на наступний рік не дати під приводом того, що в 24-му ж не використали, то і на 25-й давати не будемо. Ось як...

БОНДАР А. Їх вже секвестрували на *(Не чути)*.

КРАВЧУК Є.М. Микита Русланович, я про це говорила на початку комітету. Не знаю, можливо, я занадто нечітко про це сказала, але це реально шлях для того, щоб не дати гроші на наступний рік на цю програму і в цьому році її не виплатити, щоб інститут книги її не використав, і сказати так ви ж не використовуєте, і сказати пану міністру Точицькому, про що він сказав,

що а мені Мінфін каже ви ж не вибираєте кошти із своєї програми. Тобто це...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Євгенія, а я ще нагадаю, що у нас третій рік не виконується ще одна програма – підтримка українських книгарень, тому що знову-таки Мінфіну не подобається. Чекайте, до чого ми дожилися, що якийсь клерк в Міністерстві фінансів буде ставити на паузу виконання законів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, будь ласка.

СУШКО П.М. Да, я би хотів до Володимира Михайловича апелювати, а може навпаки підтримати. От дивіться, це все так і правильно ви акцентуєте увагу, що все перевернулося з ніг на голову. У нас міністр кудись спішить, я це підкреслюю, в той час, коли їй потрібно захищати свій бюджет, правильно. Чому ми маємо...

От Микита Русланович сьогодні заручник ситуації, у нас зараз мала фракція проходить, ми затверджуємо порядок денний, і в цей час я теж на двох одразу стільцях сиджу, тобто і там, і там маю бути. Я обрав пріоритетом для себе комітет, вона не обрала комітет пріоритетом, інші не обрали комітет пріоритетом, ми самі допустили до цього.

До чого я веду, Володимир Михайлович, я багато разів піднімаю тему захисту дітей. Я вважаю, що книги також важливі і я готовий вас повністю підтримувати в питаннях книги, музики, будь-чого. Але чомусь так виходить, що книги ми можемо захищати, а дітей не можемо захищати. І багато разів я пишу в чаті там, колеги, так не може бути, от міністерство "забило" взагалі на нас, там приходила, навіщала. Зараз вона, міністерка, просто бред черговий сказала, ви ж всі чули, що ми там всіх усиновимо дітей. Але ніхто з вас, колеги шановні, вибачте, ніхто не став на захист дітей. Чому? Куди вона біжить? У неї завтра 1 тисяча 400 дітей опиниться на вулиці саме тому, що

вона просто бреше. Не буде ніде, коштів нема, тобто вона не всиновить цих дітей, а там не тільки діти-сироти, там утримуються діти військовополонених також, там діти можуть бути, батьки яких в тюрмах сидять, їх неможливо всиновлювати.

Тому я про що кажу, поки ми будемо тільки захищати своє, от свій тільки напрямок, і не підтримувати інших колег, ми зараз тут народні депутати, нас там будуть "розмазувати по стінці" і ми навіть своє не зможемо захистити, хто чим опікується. Я розумію, попереднє питання всіх об'єднало, давайте також попередні комітети, я маю на увазі, давайте так само об'єднаємося в комітеті. Чомусь на інші комітети міністри приходять і з повагою там сидять, слухають. Можете запитати у своїх колег з інших фракцій, як проходять комітети інші, як вони до них готуються. Наш комітет – це прогулянка для міністрів, прогулянка для заступників вже. Завтра буде у нас хто прийде, хто наступний має прийти експерт якийсь буде сидіти тут потім теж кудись піде?

Володимир Михайлович, тому я пропоную в цьому питанні, в захисті дітей, в тому числі, об'єднатися не може бути так, що дітей виставлять на вулицю. Ви кажете, що там програма не виконується, що закон не виконується міністром, а наша міністр не виконує Конституцію, 52 стаття Конституції України, що діти утримуються за рахунок держави, тобто батьками для цих дітей є держава, для цих дітей, які отримали статус, ось і все.

Я пропоную все ж таки тоді розглянути питання окремо може бути, на наступному засіданні, чому таке ставлення від уряду? Чому під них підлаштовуємося постійно? От навіть останній раз було, давайте виїзний комітет зробимо, а потім, ой у міністра не отримується, не виходить. Все, давайте тепер всі справи свої відмінити. Щось не те, дійсно відбувається. Згадайте, як починалося у нас, в що перетворилося зараз.

Дякую.

_____. Пане Микито, мені здається пан Єрмоличев зараз є, може він нам пояснить?

ПОТУРАЄВ М.Р. Абсолютно вірно. Я його побачив, він мені написав, він, до речі, з самого початку був, все слухав виключався на 10 хвилин. Тільки, пане Романе, бачте, розмова у нас напружена. Ми розуміємо всі чудово в яких надскладних умовах працює зараз Міністерство фінансів.

Ми розуміємо, що ніколи жодне Міністерство фінансів України за всю історію незалежності України з такими викликами не стикалося, як зараз ви, команда вашого міністра, ви всі, члени цієї команди.

Але ми все ж таки хотіли би, щоб між нами відбувався конструктивний діалог. Щоб ми разом шукали і знаходили такі рішення, які не призводили би до напружень і між міністерствами, і між комітетами, і між нами. Тому що я з вами особисто неодноразово зустрічався, ціную вас, як професіонала, завжди знаходили порозуміння, або щонайменше розуміли чому ми там десь не знаходимо спільного рішення, але все ж таки рухались завжди до пошуків такого рішення.

Тому хочу просто підкреслити, що ми особисто нікого ні в чому не звинувачуємо і розуміємо всі складнощі. Але, тим не менше, колеги питання ставили. Питання для нас ви, пане Романе, не перший день працюєте з нашою галуззю, ви розумієте, що вони для нас гострі, вони для нас не особисті. Ми виходимо з інтересів державних і інтересів нашої галузі. Тому, будь ласка, прокоментуйте те, що ви почули. І давайте якось домовимося, може, дійсно за тиждень після того, як будуть подані нами всі правки, всі наші пропозиції, наші поправки, щоб ми все ж таки зустрілися, таку зробили б міжкомітетську, міжміністерську зустріч, щоб ми все ж таки проговорили можливі рішення, які все ж таки можна знайти.

Будь ласка, пане Романе, вам слово.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую, Микита Русланович. Я дійсно перепрошую, що я пішов, просто прямий ефір інтерв'ю, я був з початку комітету. І я не знаю, я чув, в принципі, всі побажання міністра те, що було озвучено. Звичайно, ми будемо дивитися на ваші побажання, дивитися на побажання міністра. Особисто я мав перед поданням бюджету, коли призначено було міністра, я мав особисто розмову. Він мене попросив про напрямок стратегічних комунікацій, розуміючи важливість цього, і він в своїй доповіді це не озвучив. Навіть на цей новий напрямок, на новий напрямок, повторюся, враховано додатково 200 мільйонів гривень на стратегічні комунікації, міністр у своїй доповіді це не озвучив. Але, я вважаю, це та річ, яка не була навіть в бюджеті 2024 року, вона з'явилася на 2025 рік, я вважаю, що це правильно і вона має бути.

(Шум у залі)

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, у кого мікрофон включений? Хто там? Я прошу вибачення, вимкніть, будь ласка.

Пане Романе, будь ласка, продовжуйте.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую.

По іншим напрямкам, що озвучив міністр, по Українському культурному фонду, по Інституту книги і по іншим напрямках, да, ми дійсно розуміємо проблематику, як ви чудово також розумієте цю проблематику. У мене саме інтерв'ю було, зараз повторюся, саме про дефіцит державного бюджету на наступний рік. Тобто я розумію про те, що, можливо, вам це сильно і цікаво. У нас дефіцит державного бюджету на наступний рік 1 трильйон 600 мільярдів гривень. Ми лише ці кошти 1 трильйон 600 мільярдів гривень лише надіємося на наших міжнародних партнерів. Все. Тобто немає джерел всередині країни, щоб покрити ці видатки. Всі 2 трильйони доходів всередині країни йдуть на Сили безпеки й оборони, все інше – додатково. Це, вибачте, ходити з протягнутою рукою до всіх наших міжнародних партнерів,

до американців. Ви ж бачите дискусію про Маркарову, і все інше, яким чином у них просити гроші, а ми отримується дійсно, просимо. Ми в такій позі як прохачів, дійсно, як це фінансувати.

Тому дійсно, нам треба визначати пріоритети. Ми розуміли проблематику суспільної телекомпанії. Я не був, я не знаю, є, озвучувалась ця дискусія зараз, бо я пропустив до цього те, що я слухав не було здається дискусії про суспільну телекомпанію, що ресурс збільшений по суспільній телекомпанії. Але при цьому про це ніхто не говорить. Але ми розуміємо про те, що зарплата в 10 тисяч гривень у працівників суспільній телекомпанії та в умовах навіть війни, це дуже низька заробітна плата, і ми розуміли про те, що треба додати кошти. А це як-не-як знову ж 620 мільйонів гривень. Давайте, я не відмовляюся від зустрічі. Давайте ви як сформуєте пропозиції, давайте ви скажіть, коли я там маю приїхати в комітет і ми зустрінемося, і пройдемося по кожній позиції.

У мене тільки одне єдине бажання, дійсно, до представників Міністерства культури, міністра немає, але я буду з ним мати розмову. Він там як приїде з Сполучених Штатів Америки, ми домовились про зустріч, будемо говорити. От навіть про розвиткові заходи. От є, ви ж чудово знаєте, що у нас ліцензії від лотерей спрямовуються, в тому числі на капітальні видатки у сфері культури за програмою "Фонд розвитку закладів загальнодержавного значення". Тобто це все пріоритетність, яка визначає конкурсну комісія Міністерства культури.

Я вам хочу сказати, що з тих грошей, які мало того, що 93 мільйони не були використані в минулому році, вони перейшли на цей рік. Надходження є в цьому році на сьогодні із плану 350 мільйонів касових видатків нуль. Нуль – станом на (яке сьогодні?) 26 вересня. І ми говоримо про розвиткові заходи, які, що треба підтримати "Софію", треба підтримати заповідники та я не проти, але є ресурс всередині, який можна використовувати.

На наступний рік капітальні видатки від лотерей плануються близько так само 300 мільйонів гривень, ну тобто ресурс всередині також можна

правильно переспрямовувати і вживати тих чи інших заходів, щодо ефективного їх використання.

Повернуся мабуть в найболючіше питання – це до УІК мабуть до сертифікатів, до книжок. Чому, так само, ви ж пам'ятаєте нашу дискусію по бюджету 2024 року, ви пам'ятаєте про 370 мільйонів, коли ми з вами дискутували і ми це врахували, бо ми розуміли важливість цього, якби ми, як Мінфін, не розуміли важливість цього напрямку, то ми б навіть би це не говорили.

Але розуміючи, 370 мільйонів гривень, які були в бюджеті 2024 року, ви всі народні депутати бачили, як проходить історія із фінансуванням оборони, вони попали відверто під секвестр, кінець року, там залишилось на сьогодні 175 мільйонів гривень, відповідно порядок використання коштів, який ми спільно відпрацювали з Мінкульту. І я вам хочу сказати, що 90 відсотків тексту того порядку виписані працівниками Міністерства фінансів, мої особисто працівники сиділи і виписували текст цього порядку, ми лише скоригували цей порядок в частині того, що треба його скоригувати в частині секвестру, який відбувся ось і підписаний Президентом. Все, одна-єдина технічна правка, все, зашліть нам порядок і я його погоджую протягом одного дня, цей порядок.

На наступний рік, дійсно, на сертифікати 100 мільйонів гривень передбачено. Буде дійсно позиція народних депутатів, що сюди окрім 100 мільйонів на сертифікати треба більша сума коштів і буде відповідне джерело покриття видатків, ми підтримаємо цю історію, бо я так само, в мене такі самі діти, в мене так само, я їх заставляю читати і все інше, ну я не буду переходити на емоції.

Тому я готовий до співпраці, як і кожного року, давайте визначимося дійсно з пріоритетами, з міністром, які він бачить пріоритети і будемо шукати спільні рішення.

Дякую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Романе, а поясніть, будь ласка, що таке попали під секвестри? *(Шум у залі)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович! Володимир Михайлович! Володимир Михайлович! *(Шум у залі)*

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я перепрошую! Я перепрошую! *(Шум у залі)*

КРАВЧУК Є.М. Володимир Михайлович, всі тут хочуть задати питання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, я бачу руку, я ж бачу ж руку. Я тільки хотів сказати, що в порядку піднятих рук, Євгенія Михайлівна, Володимир Михайлович і Павло Миколайович.

Євгенія Михайлівна, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Пане Роман, я не знаю, ви мабуть не чули мій виступ, бо в мене якраз виступ був, спрямований на те, щоб ми були союзниками, бо ви добре працюєте в цій галузі, ви розумієте її. І більше того я говорила про суспільне мовлення, коли зверталася до міністра, що це безумовний здобуток цього проекту бюджету, його не можна втратити під час правок, хоч би якісь там популістичні заяви звучали.

Я відчуваю, що нам дійсно не вистачає цієї комунікації, можливо, не в Zoom, а офлайн і нам треба зустрітися. Бо є певний розрив між публічною комунікацією і тим, що ми виконуємо, так. І коли мене як авторку Закону по сертифікатам запитують: так коли ж запрацює? Що я можу відповісти? Що Кабінет Міністрів не випустив "нормативку".

І я не хочу нікого, безумовно, звинувачувати, я прекрасно розумію нашу ситуацію із державним боргом і з дірою в наступному році. Повірте, я щоразу, коли виїжджаю за кордон, я прошу про ці кошти. Я пояснюю чому

нам це треба. І більше того мені здається, що культурна дипломатія – це один із інструментів залучати ці кошти. Це не видатки, які ідуть в повітря, бо ми кажемо, що ось дивіться, українська ідентичність, ось ми відрізняємося від росіян, будь ласка, допоможіть нам цю ідентичність зберегти, вони хочуть її знищити. Тобто це частина нашої комунікації, яку використовують Президент України, перша леді, міністр культури і стратегічної комунікації. Тобто це те, що може нам принести гроші в бюджет, це не видатки, які ідуть в повітря.

І, ну, з приводу сертифікатів, тут же ж питання, яке зараз стоїть? Що, якщо зараз узгоджується ця "нормативка", то якимось чином треба пояснити, ну, дорослим людям, дітям 18 років, як назвати їх, що хтось, який народився раніше чи пізніше, хтось отримає, а хтось не отримає, бо грошей в державному бюджеті немає. Або просто ми кажемо: хто встиг – той встиг, хто подав – той і отримав, ну... Або як ми пояснюємо цей секвестр? Це просто питання до, в тому числі, публічної чесної комунікації від держави. Але я повторюся, у нас, ну, однакові завдання, у нас завдання – зберегти українську державність і ми використовуємо різні інструменти.

І прошу сприймати культурну дипломатію, культурний продукт, ідентичність українську як один із інструментів допомогти привернути увагу до України.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте так, ви зараз, пане Романе, прокоментуйте, що сказала пані Євгенія. А потім – Володимир Михайлович, потім – Павло Миколайович.

Будь ласка, пане Романе.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Пані Євгенія, я цілком поділяю всі ваші... я на вашій стороні. Я через те і повторююся, що саме стратегічна комунікація – те, що, мабуть, буде основним пріоритетом, одним з основних пріоритетів

міністра, – те, що ми намагалися, дійсно, уже фінансово навіть під перше читання запланувати відповідні кошти. Звісно, можемо спільно тоді, уже міністра бачення, депутатів, вас, на які саме напрямки можна спрямувати ці кошти, щоб посилити нашу позицію, за кордоном в тому числі.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми знову повертаємося до того, з чого почали нашу розмову. Ми прекрасно розуміємо, які проблеми є з бюджетом. Але коли нам кажуть, що якщо є проблеми з бюджетом, давайте ми будемо їх вирішувати коштом культури, це неприпустимо, абсолютно неприпустимо. Бюджет культури – це одна двохста від бюджету оборони. І давайте зараз з неї будемо витискати, давайте будемо ще скорочувати, тому що це, виявляється, не так важливо.

Все, що ми говорили перед тим, нічого не варто, зважаючи на те, що ми почули зараз, тобто що культура якраз і може бути даліше якимось донором для скорочення бюджету. Це перше.

Друге. Прозвучала цікава теза, що так сталося, що якраз ця програма сертифікатів попала під секвестр. Це що, стихійне лихо? Це машина, під яку попала ця програма? Ні, це було конкретне рішення конкретної людини в конкретному Міністерстві фінансів, яка вирішила, що от якраз цю програму ми можемо скоротити. Всупереч закону. Нагадаю, в нас є закон, в нас законом передбачено 908 гривень, які має отримати на книжки кожен 18-річний громадянин України. Множимо 908 на 18 – і маємо суму, яка мала бути витрачена на 2024 рік. Зараз ви нам кажете, що а ви передумали, провели секвестр. Це всупереч закону, який було ухвалено в парламенті і за який голосувала конституційна більшість. Це всупереч позиції керівництва держави. Це всупереч позиції кожного з нас. Тобто ви в Міністерстві

фінансів вважаєте, що ви можете корелювати закони так, як вам це потрібно. Це неприпустимо. Це неприпустимо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я хочу сказати перед тим як пан Роман почне відповідати, хочу сказати, що ми всі з вами знаємо, колеги, що була ситуація, в якій Мінфін мав забезпечити негайно виплати військовослужбовцям, які тримають фронт, і вони знаходили гроші всюди, де могли.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І, звичайно, в культурі в першу чергу!

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, я ж не кажу, що ти неправий. Я кажу, що, звичайно, коли, пане Романе, приймається рішення про секвестр, я знаю в яких складних умовах ви його приймали, знаю і ми всі знаємо. Але, звичайно, що коли такі рішення приймаються, то, можливо, ви комунікували це з профільним комітетом. Можливо, це проблема в комунікації між комітетом і Верховною Радою. Можливо, я зараз не хочу навіть в це заглиблюватись. Але, звичайно, що коли щось секвеструється, то щонайменше ми би розраховували на те, щоб ви нас попереджували як профільний заступник міністра, щоб ми щонайменше знали, щоб ми могли це обговорити, щоб ми могли сприйняти вашу логіку. Але знову-таки я наголошую на тому, що ми всі як відповідальні народні депутати України, а ми в нашому комітеті, сподіваюся, всі такі, і практика вже нашого перебування у Верховній Раді це довела, мені здається, за п'ять років. Ми завжди готові зрозуміти логіку тих чи інших рішень, якими б болючими вони не були.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микита, але не ми маємо приймати логіку Мінфіну, а Мінфін має нашу логіку приймати. Ми законодавча гілка влади, ми даємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир Михайлович, я згоден, я згоден. Я просто хотів сказати, що ми краще би, можливо, певні речі розуміли, якби була комунікація. Я ж кажу, можливо, вона є, можливо, просто у нас проблема в крос-комітетській комунікації в парламенті. Але ви бачите, пане Романе, це призводить до того, що у нас, дійсно, є такі гострі запитання, які зараз змушений був гостро поставити Володимир В'ятрович.

Будь ласка, пане Романе, ваш коментар.

СРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую. Я не розумію, чесно, Володимир Михайлович, я, здається, ні вас, нікого нічим не ображав. Я намагаюся донести позицію ні особисто Мінфіну, ні особисто мою, а позицію уряду. Законопроект, як ви кажете, вибачте за слово "попало". Я просто...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Закон, закон, не законопроект, закон.

СРМОЛИЧЕВ Р.В. Я зараз дайте дораскажу, тобто слово, можливо, я неправильно стилістично вжив слово "попало" вибачте за те, що я, можливо, не підібрав слово "попало". В даному випадку я не це мав на увазі. Законопроект, який пішов від уряду щодо фінансування оборони, там не було секвестрування. Якщо звернули увагу, там не було секвестру. Секвестр відбувся уже в стінах Верховної Ради, коли шукали джерело, і це було на площадці Комітету з питань бюджету. Жодної пропозиції від Мінфіну і від уряду щодо секвестру не було взагалі. Проект бюджету щодо фінансування оборони був пов'язаний безпосередньо із законопроектом, ви знаєте яким, – щодо підняття податків, бо там було єдине джерело фінансування сектору безпеки і оборони. Але внаслідок знову ж позицій окремих народних депутатів в частині щодо Податкового кодексу і щодо джерела, там, дійсно, немає тих джерел, на які очікує сектор безпеки і оборони, а це близько 500 мільярдів гривень до кінця року. І, відверто, у вересні місяці уже не було коштів на фінансування грошового забезпечення.

Враховуючи про те, що джерел не було, дійсно, на площадці комітету, знову повторюся, ваших колег серед народних депутатів в бюджетному комітеті, коли вони дивилися перелік бюджетних програм, які не фінансуються, а їм нескладно це робити, вони беруть те, що затверджено, дивляться, що не профінансовано, і вони пішли, Железняк, вибачте не буду повторювати це. Тобто всі ті речі, які ми намагаємося відбити, навіть Ярославу пояснити, що це не можна, в його пропозиціях було сказати огульно секвеструвати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тоді нам не потрібен комітет культури, у нас є комітет бюджету, який заміняє комітет культури, повністю заміняє.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Володимир, дивіться, значить, тоді, дійсно, можливо, треба комунікувати якісь речі. І знову ж по сертифікатам, там же не зрізано все. Тобто да, я розумію потребу, яка... там є на сьогодні 175 мільйонів гривень. Давайте. У мене прохання. Є тут представники Міністерства культури, якщо вони зашлють мені проект, знову ж це не мій проект як Мінфіну, це проект Міністерства культури, вони головний розробник цього проекту, вони спокійно уже б давно його навіть і без Мінфіну могли винести.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Романе, але як зараз поділити? Вісімнадцятилітнім блондинам даємо, а брюнетам не даємо чи як?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ні.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Який критерій відбору?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ми запускаємо на відповідність закону. Відповідно, хто буде закон... має право. Звичайно, якщо буде додаткова потреба, будемо

вирішувати це питання. Ми на сьогодні навіть не знаємо статистики, скільки дітей потенційно заїде в цю програму і хто виявить бажання. Ми ж не сказали, що це ми не будемо давати кошти. Давайте ми запусимо програму, ми розуміємо проблематику, скільки буде заявок. І відповідно, звичайно, уряд і ми будемо вишукувати джерела, бо це позиція ваша, позиція Президента і позиція закону України, який треба виконувати.

Ну, невже я у своїх словах відмовився від чогось. Давайте, дійсно, зустрінемося на наступному тижні, знайдіть час, який вам зручно, я підлаштуюся і ми пройдемося по всім критичним питанням, які вас хвилюють.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Михайловичу, я хочу сказати, що, в принципі, ситуація нехороша. Але у нас була ситуація, нагадаю тобі, десь по моєму 19-20 року, коли у нас були затримки з виконанням програми "Пакунок малюка". Я може там в деталях помиляюся, але ми тоді приблизно в такій ситуації були і ми тоді виконали всі зобов'язання, держава виконала всі зобов'язання, просто певну частину в одному році, потім додали саме бюджет на наступний рік, і в наступному році виконали повністю всі зобов'язання і по минулому року, і по наступному. Тому рішення там є, головне, щоб ми його відпрацювали і це зробили.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микита, це все добре, але зараз жовтень. Вже жовтень, десятий місяць! І ми зараз, о, давайте спробуємо, а може щось вийде.

Тоді, будь ласка, ще одне питання до пана Романа. А як щодо відшкодування 20 відсотків книгарням від проданих українських книжок? Що тут стало на заваді? Цифр нема? Я думаю, що є цифри.

СРМОЛИЧЕВ Р.В. 20 відсотків від продажу...

В'ЯТРОВИЧ В.М. ... це теж закон, українських книжок книгарням.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Відверто, чесно, не пам'ятаю, щоб Мінкульт приходив до нас з цією пропозицією. Пам'ятаю, була історія щодо оренди, відшкодування по оренді книготорговельним підприємствам. І ми навіть узгоджували редакцію, ми домовлялись, що це ми запустимо після...

В'ЯТРОВИЧ В.М. От про це і йдеться...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну, там же є редакція, що це буде запущено. Ми говорили з вами, так само з Микитою Руслановичем про те, що ми це запустимо після війни. Ну, давайте...

В'ЯТРОВИЧ В.М. А де це прописано, що після війни, пане Романе?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Здається в рішенні уряду.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ні. Рішення уряду не може корелювати закон...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я з вами погоджуюсь, давайте знову...

В'ЯТРОВИЧ В.М. У законі немає жодних обмежень про... У законі немає про те, що після закінчення воєнного стану. Дивіться, у нас знову все перевернуто, виконавча влада вносить зміни фактично до закону в довільному порядку. От ви захотіли і сказали, що будемо робити це після закінчення воєнного стану.

На підставі чого? Хто таке рішення ухвалював? В супереч закону ухваленого 300 голосами.

КРАВЧУК Є.М. Колеги, давайте не кричати один на одного.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я сподіваюсь, Володимире Михайловичу, я сподіваюсь, що ми оце на цю зустріч ці питання всі підніmemo і проговоримо. Значить, тому що... Я пам'ятаю, де це з'явилося після воєнного стану. Це був компроміс, на який, до речі, ми не дуже погоджувались.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Він не можливий, бо цього немає в законі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Але треба... Звичайно. Звичайно, ти абсолютно правий. Ти абсолютно правий, ми тому і не дуже погоджувались.

І тому тут треба все ж таки підняти шлях цього питання і все ж таки знайти рішення для виконання положень закону.

Так, Павло Миколайович, тримає давно руку.

Павло Миколайович, будь ласка, от я думаю, може є питання до пана Романа.

СУШКО П.М. Дякую, Микито Руслановичу. Так, я би хотів трошки, щоб збавити градус напруги, дивіться я повністю погоджуюсь з паном Володимиром. Але так теж не можна казати, що ми маємо, ми, то звичайно законодавча влада. Але, якщо взяти аналогію, ну там я нещодавно дивився фільм "Выжившие", як називається (*Нерозбірливо*), коли люди опинилися заблокованими, в них було їжі якась кількість, да, і потім хтось один це взяв і забрав, і потім вони змушені були там виживати, скажімо так.

Я про що хочу сказати, завжди в таких ситуаціях назначають людину якусь, яка буде контролювати це, в цьому випадку у нас... В нашому випадку є Мінфін, який і робить цю функцію, да. Скільки там залучено коштів кредиту, скільки там наших надходжень і так далі. І от мають розподіляти. Але по справедливості, я тут погоджуюся, має бути по справедливості –

перше, і немарно витрачені кошти. І, звичайно, кожна галузь має бути з грошима для існування, а також для виконання своїх функцій.

У мене декілька питань накопалося, я всіх слухав уважно, хотів би перше задати. Якщо по справедливості, дивіться, якщо в нас... у нас же обмежені кошти зараз, да? А от я вчора виклав відео у фейсбук, де в нас кошти виділяються на Мінсоц, щоб він проводив навчання для служб у справах дітей зі всієї України, щоб вони навчили, як захищати дітей. Що ми бачимо? Це вже я особисто бачив, і вчора от прислали відео, що зі всієї України збирають служби ці і просять так для галочки, щоб провести якісь пляски, танці устроювати, вприсядку керівник департаменту нацсоцслужби танцює, там щось співають вони, ляльки-мотанки плетуть. А люди потім кажуть, а навіть ми взагалі туди їхали, нас нічому не навчили. І ці кошти постійно йдуть через одну громадську організацію придворну.

Пане Романе, скажіть, будь ласка, чи ви контролюєте якість проведення заходів, коли так даремно зливають державні кошти, коли немає грошей на книги, на дітей, просто щоб провести. І чи є якийсь контроль, кому виділяються ці кошти? Бо постійно одна і та сама ГО отримує ці кошти.

Це перше питання. Буде ще два. Дякую.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую, Павло Миколайович...

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Романе, я просто не пам'ятаю, це ж в вашій зоні відповідальності соціальна політика?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Це в моїй зоні відповідальності. Крім...

ПОТУРАЄВ М.Р. Теж, да.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дякую, Павло Миколайович.

Ми з вами, знову ж, не перший рік спілкуємося, ви задаєте, можливо, правильні питання, але явно не до мене. Це ж треба задати питання керівнику сервісної служби, керівнику Міністерства соціальної політики, хто там, як витрачає ці кошти. Мінфін тільки по бюджетному законодавству дає пропозицію уряду, уряд схвалює, Верховна Рада затверджує відповідні напрямки. Далше вже йде система контролю. Звичайно, перевіряючі служби – Рахункова палата, аудитслужба, цільово, нецільово і все інше.

Дайте, якщо ви бачите там факт якогось зловживання, покажіть, дайте, я тоді на своєму рівні запитаю Міністерство соціальної політики, що там відбуваються якісь свистопляски, як ви сказали, і неефективно використовуються кошти. Просто складно....

СУШКО П.М. Служби у справах дітей вам цього не скажуть, тому що вони запугані. Але вони потім приїжджають, і навіть ми туди їхали, це ж дорога, проживання в готелях і так далі. Я розумію, що, може, їм партнери якісь фінансують також цей захід. Нехай краще вони не цей захід профінансують, а нехай краще дитину в будинку дитини профінансують, правильно, до якої я зараз підійду.

Я про те, що просто, знаєте, ми зараз боремось за крупинки ці для книжок, а от там зливається просто даремно на такі заходи просто кошти. І постійно... там Зінаїда – керівниця от така мадам, можете перевірити, як вони отримують постійно ці кошти на проведення таких заходів.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дивіться, Павло Миколайович, ми ж теж... Був позавчора Комітет соціальної політики. Я наскільки пам'ятаю, вас... ви були чи не були, ну, тобто цих питань точно не порушувалося. Можна ж було так само задати це питання міністру соціальної політики, яким чином це відбувається в її сфері. Просто...

СУШКО П.М. Дитячий комітет – це наш...

СРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну, це ж спеціальний напрям.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, значить, ми будемо працювати скоро дві години, у нас ще є ті, кого ми не вислухали. Давай конкретизуємо твої запитання до одного, на яке пан Роман за посадою і у сфері відповідальності їхнього міністерства зможе відповісти. Може, не зараз, потім у нас буде оця зустріч...

СУШКО П.М. Добре. Звернути увагу Міністерству фінансів, коли обмаль коштів на проведення таких заходів, на якість цих заходів, хто отримує кошти, що отримують кінцеві бенефіціари, яких скликають з усієї України. Ну, це ж зрозуміло. Це перше моє питання і прохання було. Давайте тоді від комітету зернимосся, чи я звертаюся особисто як народний депутат. Я це бачу і мене це оборює!

СРМОЛИЧЕВ Р.В. Павло Миколайович, Мінфін дає гроші, він це не контролює!

СУШКО П.М. Гастролі нашої сервісної служби, пляски-свистопляски, в присядку і так далі, кукли-мотанки!

Друге питання. Будинки дитини. От конкретно – будинки дитини. Я задав питання, що в цьому бюджеті немає, не видно зараз фінансування будинків дитини. Ви знаєте, про що мова йде, ми з вами неодноразово спілкувалися про це. МОЗ готовий дітей паліативних забезпечувати і утримувати. Діти-сироти, діти, батьки яких полонені, діти, батьки яких отримали статус, батьки яких знаходяться в полоні... не в полоні, а в тюрмах, яких не можна усиновлювати, але вони статусні, яких держава має утримувати. Пані Жолнович сказала, що вони всіх усиновлять за три місяці, і тисяча 400 дітей з нового року будуть в сім'ях. Це нереально, це зрозуміло,

що це брєд просто, да. Скажіть, будь ласка, як ми будемо виходити з цієї ситуації?

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пан Роман не знає, як ми будемо, це питання до нас, Павло Миколайович, ми витрачаємо час, намагаючись... *(Не чути)*

СУШКО П.М. Ми не втрачаємо час. *(Загальна дискусія)*

Він може дати відповіді, він Мінфін. Як це він не може дати відповіді?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я дам відповіді. Дивіться, відповідь на будинки...

ПОТУРАЄВ М.Р. В рамках їхніх повноважень, будь ласка.

СУШКО П.М. Микито Руслановичу, будь ласка, не треба адвокатувати, вони самі за себе відповідають.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Дивіться, я все дам відповіді...

СУШКО П.М. У нас нормальні відносини з паном Романом.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Сто відсотків.

Дивіться, по будинкам дитини. Кошти 688 мільйонів, які були передбачені, вони є в системі Міністерства охорони здоров'я. Там, дійсно, треба поспілкуватися по позиції міністра охорони здоров'я щодо політики щодо будинків дитини на наступний рік. Кошти, вони є в системі. Питання в тому, як бачить Міністерство охорони здоров'я фінансування саме такого типу закладів. І відверто треба запитати міністра охорони здоров'я те, що й ви запитуєте, є там 1000 дітей чи 1600 дітей, де вони дінуться і куди вони будуть...

СУШКО П.М. Можна просто конкретно: кошти закладені чи ні на утримання дитбудинків?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Є кошти, 688 мільйонів у системі Міністерства охорони здоров'я. Кошти ці є.

СУШКО П.М. На будинки дитини?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Я не можу сказати, на будинки дитини, бо там немає прямої строчки...

СУШКО П.М. А в минулому році було, пряма строчка була, правильно?

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Так я вас прошу, давайте ми зустрінемося з міністром охорони здоров'я і подискутуємо про будинки дитини. Я не дам вам відповіді політичної, як він бачить стратегію...

СУШКО П.М. Все, це те, що я хотів почути, що Мінфін каже, що немає окремої строчки, в минулому році була захищена стаття, вірніше, був бюджет і окремою строчкою прописано, зараз цього немає. Діти під загрозою голоду. Тому це якраз і буде підставою звернутися від комітету і подати цю правку.

Друге питання по патронатним сім'ям також. Мінсоц, що він наробив. У нас патронатні сім'ї утримують не статусних дітей, а прийомні сім'ї утримують статусних дітей. На статусних дітей прийомним сім'ям виплачує держава батькам-вихователям. Мінсоц через свою постанову, через наказ, здається, або постанова Кабміну була, вона наплутали все і вони чи постановою змінили порядок влаштування дітей. І зараз і в патронат, і в

прийомні всі підряд діти – і статусні, і не статусні. і так далі. Але є проблема, із-за того, що це не корелюється законодавством і патронатні вихователі, які утримують статусних дітей, ні, прийомні сім'ї, які утримують не статусних дітей не отримують кошти.

Я провів опитування. Дуже багато сімей не отримують кошти по два, три місяці, чотири місяці. До чого я це веду? Знаєте про цю проблему? Будемо вирішувати цю проблему. І так само звернув би увагу, що по житлу так само зараз вони теж придумали через "єОселю", чи не буде такої ситуації як з патронатними родинами, коли Мінсоц не заклав кошти на дітей-сиріт, да, через "єОселю" буде фінансувати, і потім стикнемося з проблемою як із патронатними сім'ями?

Дякую.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Ну, ви знову задали питання, те, що не стосується моєї сфери відповідальності як Міністерства фінансів. Ви ж говорите про те, що Мінсоц підготував свій проект Постанови, прийняв на уряді. Ну, не Мінфін же ж готовив цей проект Постанови, ну Павло Миколайович.

СУШКО П.М. Можна? Ну, я тоді не знаю, тоді давайте ще когось запрошувати, бо у нас предмет відання ніби є, а...

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Мінсоц треба запрошувати, до кого ви задаєте питання?

СУШКО П.М. А ми відпустили Мінсоц, вона пішла на раду Міноборони. Зараз без неї якось оборона не тримається.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, я би поставив запитання, з твого дозволу, в інший спосіб.

СУШКО П.М. Я просто прошу на наступний раз, на майбутнє, Микита Русланович, поважати наш час також. Ми *(Не чути)*...

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, нам на зараз треба. Павло Миколайович, можливо вона є. І питання пану Роману я би поставив таким чином, що ми, пане Романе, ми збираємось подати відповідні правки, про які каже Павло Миколайович, про те, щоб фінансово підтримати вирішення тих питань, які він зараз піднімав. Просто, щоб ви були до цього готові. Що це від нас буде така пропозиція, навіть попри те, що там міністерства, значить, не подавали, от в МОЗі там зникла окрема програма бюджетна, Мінсоц не подав те, про що каже Павло Миколайович. Ми будемо це подавати. Ми будемо це подавати. Щоб просто ви були в курсі. Ми знаємо, що не ви формуєте, бо формують запити міністерства. Але міністерства там певні речі роблять, з якими ми, припустимо, як комітет не погоджуємось, ми саме для цього будемо подавати відповідні правки. От Павло Миколайович буде їх подавати, ми будемо їх підтримувати.

СУШКО П.М. Дякую, Микита Русланович.

Останнє запитання. Я просто хочу сказати, щоб це не було новиною. Якщо 1400 дітей залишаться без грошей і на грані голоду, я такий бюджет підтримувати принципово не буду просто, і хоч що кажіть мені. Це от просто одразу я кажу свою позицію як народного депутата.

І питання таке, до кіно швидко перейду, щоб більше не задавати питань. У нас щорічно переноситься норма в "Перехідних положеннях" звільнення кінотеатрів від ПДВ і ми щороку його продовжуємо. Якщо у нас були прогнози, що не було ще COVID і не було повномасштабної війни, тобто готові були кінотеатри тоді відмовитись від цього. Але COVID, знаєте, що відбулося. Зараз повномасштабна війна, кінотеатри втрачають свої можливості і кінотеатрів стає менше і стало менше, вони на грані виживання

взагалі. Тому як можна продовжити цю пільгу, скажімо так? Пане Романе, до вас питання актуальне чи ні?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Романе, ми точно будемо... Павло Миколайович і я підтримую. Я думаю, що колеги з комітету, ми будемо подавати відповідні пропозиції. Тому що зараз, якщо ми не продовжимо цю пільгу, ми просто вдаримо ще по кінотеатрах, по яких і так "москальня" вдаряє КАБ, там, де вона дістає. Там, де не дістає, вдаряють інші речі. Це дуже важлива пільга, ми будемо дуже наполягати на тому, щоб вона залишилась.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Окей. Але я так розумію, що ми теж "Перехідні положення" Податкового кодексу, де запровадженні ці пільги і відповідно це профільний комітет Гетманцева, я так розумію... Знову ж я не хочу сказати, що я нічого не знаю, це, відверто, у нас заступник міністра відповідає за податки – це інший заступник міністра, це Воробей Світлана Іванівна.

СУШКО П.М. Давайте всіх наступного разу беріть з собою.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Да, ні, всіх не треба. Я за свої сфери я відповідаю, я вам все скажу. Ви такі задаєте питання...

СУШКО П.М. У нас кіно, діти, культура, книги.

ЄРМОЛИЧЕВ Р.В. Кіно понятно. Є проект закону, окей, давайте, я ж не проти, щоб кінотеатри розвивались.

СУШКО П.М. Микита Русланович, якраз тут є голова агенції...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, а я якраз публічно хотів зараз... Я хотів подякувати пану Роману. Зараз делегації в ПАРЄ, де і Євгенія Михайлівна, і Павло Миколайович, і Ірина Мирославівна, і делегація, в якій я, ОБСЄ, ми відпрацюємо свої програми, вони починаються на початку наступного тижня. Як тільки ми повернемося, я в робочому порядку з вами зв'яжуся і будемо погоджувати таку зустріч і з паном Миколою Точицьким, звичайно, і з пані Оксаною Жолнович, щоб ми дійсно, провели таке обговорення, необхідність якого, я думаю, що для нас всіх очевидна, та і ви ж самі цю ідею підкинули.

Так що дякую вам, пане Романе. Якщо є можливість, залишайтеся, будь ласка, з нами, бо будуть ще підніматися питання або щоб хтось з ваших працівників, з вашої команди та послухав би, що ми будемо ще зараз обговорювати.

І я на цьому хочу передати слово пані Юлії Шевчук – це Держкіно. Будь ласка, пані Юлія, значить, чи є від вас до нас додатковий запит, щоб ми подали відповідні поправки, ну і взагалі, значить, що би ви хотіли сказати. Єдине, що прошу стисло, ну максимум 3 хвилини, бажано дві, тому що вже перебираємо трошки регламент, вибачте.

ШЕВЧУК Ю.І. Вітаю.

Дякую, Микита Русланович! Так, дійсно, в нас є надіслана сьогодні до комітету потреба, додаткова потреба по двох програмах. Програма, котра на утримання апарату, нам потрібно додатково кошти на утримання видатків: та ж комуналка, ті ж витрати на обслуговування і утримання Держкіно. Ми цього року вже стикнулися з цією проблемою і на початку року піднімали питання про те, щоб нам додатково перекидали кошти. Якщо Мінфін нас чує, вони про це теж знають, вони приймали в цьому участь, допомагали нам знайти ці кошти, але навіть того, що нам в цьому році додали, його не вистачає.

По програмі "Державна підтримка кінематографії", там де йде виробництво фільмів, суми доведено їй, її дійсно вкрай мало, її вистачить

виключно на покриття актів по завершенню виробництва фільмів. Ми не можемо зараз говорити на наступний рік про нові конкурсні відбори, про нові добори фільмів, тому що їх не буде за що проводити.

XIX конкурс, який у нас на сьогодні призупинений поки ми чекаємо рішення Кабміну по утворенню Ради з державної підтримки кінематографії, ми його запустимо, ми його реалізуємо, але фіналізувати на наступний рік з бюджетом в 128 мільйонів, теж неможливо.

Паралельно я на минулому тижні мала зустріч з нашими європейськими фондами, які підтримують українське кіно, я говорю про Eurimages та EFAD, вони теж хочуть бачити фінансування і підтримку в проєкті, яким вони допомагають з боку держави.

Я ще єдине додам з приводу того, що казав Павло Миколайович по кінотеатрам, по пільзі по ПДВ. Питання не тільки в податковій пільзі по ПДВ для кінотеатрів, питання в тому, що у нас з 1 січня 2025 року завершить свій строк податкова пільга на виробництво національних фільмів і це теж стане додатковим навантаженням на державний бюджет. Тому що з наступного року з січня місяця ми повинні будемо збільшити кожен підписаний контракт на виробництво фільмів на 20 відсотків за рахунок додавання податку на додану вартість. Тому це теж є проблемою, це теж є питанням і це, мабуть, буде набагато складніше ніж все інше. Тому що по підписаним контрактам, по взятим зобов'язанням – це практично з'їсть всю суму доведеного бюджету. Тому нам тут потрібно буде і підтримка, і розуміння комітету, і Міністерства фінансів в тому числі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Юлія.

ШЕВЧУК Ю.І. Це якщо зовсім-зовсім коротко.

ПОТУРАЄВ М.Р. Зрозуміло. Пані Юлія, будь ласка, якщо в тому листі, який до нас пішов, немає питань по ПДВ по кінотеатрах і по виробництву, то, будь ласка, направте до нас окремого листа, ми, звичайно, підтримаємо.

ШЕВЧУК Ю.І. Обов'язково ми це додамо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Юлія.

Далі я б хотів надати слово Українському інституту. Пан Володимир Шейко є на зв'язку. Дякую, пане Володимире, що ви досі з нами. Будь ласка, вам слово.

ШЕЙКО В.П. Дуже вам дякую за можливість виступити. Шановні депутати, ми надіслали вам потребу додаткову у фінансуванні, не буду її докладно описувати. Лише хочу звернути увагу на динаміку фінансування профільної інституції культурної дипломатії впродовж останніх 5 років. Це фінансування завжди залишалося на, приблизно, тому ж рівні, плюс-мінус, це порядку 50-60 мільйонів гривень на рік. Попри те, що цього скорочення якогось радикального не було, звісно, за винятком перших 2 років повномасштабного вторгнення, коли казначейство просто не пропускало ці платежі. Хочу звернути увагу, що вартість цього бюджету знизилася пропорційно до курсу гривні. Тому що ми працюємо в умовах закордону, ми працюємо з валютою. А отже бюджет інституту, порівняно з 2019 роком, еквівалент його, акційність його скоротилася більше ніж на 50 відсотків.

Наша потреба, яку ми вам подали в розмірі 124 мільйонів гривень, – це потреба, в принципі, мінімально достатня для того, щоб інститут міг функціонувати за кількома, зокрема, дуже важливими напрямками.

Перше. Це підтримка наших двох закордонних представництв, в Німеччині і Франції, які ми відкрили минулого року. Слід сказати повністю за кошти донорів і партнерів, тобто жодної бюджетної гривні на цю діяльність не було витрачено. Але наступного року, донорські кошти, на

превеликий жаль, закінчаться і нам потрібно повертати бюджетне фінансування цим двом важливим дуже осередкам культурної дипломатії у двох ключових європейських країнах.

Також новим виміром нашої роботи відповідно до стратегії зовнішньополітичної діяльності є вихід на нові країни, нові регіони, які до тепер культурною дипломатією практично не були охоплені. Йдеться про Латинську Америку, Африку та Азію, йдеться про близько 30 проєктів, які вже нами заплановані в низці країн цих регіонів. Для того, щоб це стало можливим і ми реалізували загальнодержавну задачу нам критично необхідно розширення штату, яке би дозволило взяти на роботу людей, які ці проєкти потім робитимуть. Існуюча спроможність Українського інституту не дозволить йому розгортати більшу діяльність. Ми вперлися в стелю своїх можливостей і тому це розширення штату, яке, до речі, було скорочено вдвічі впродовж повномасштабного вторгнення нам є надзвичайно важливим. Не йдеться про розкошування і просто підвищення існуючих зарплат, йдеться про нагальну потребу у створенні нових структурних підрозділів відповідно до розширення поля задач, які перед нами стоять.

Це коротко про потребу, якщо є потреба, власне, відповісти на питання буду радий.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире. Я не бачу піднятих рук, я хочу сказати, що у нас є консенсус з приводу підтримки ваших пропозицій. Про це Євгенія Михайлівна зараз скаже.

Я хочу сказати, що дійсно я тут хочу тільки підтримати колегу з опозиції Миколу Княжицького, який на самому початку засідання нашого комітету сказав, що це виглядає дуже дивним, коли Президент чітко ставить завдання перед українською дипломатією, при чому в широкому сенсі цього слова. І при цьому, значить, ми не знаходимо ресурсів для того, щоб забезпечити українську дипломатію таким важливим інструментом як

дипломатія культурна, взагалі, значить, дипломатія гуманітарна я б сказав би, яку саме, власне, й має реалізовувати Український інститут.

Так, Євгенія Михайлівна зараз, потім просить слово пан Тарас Кремінь, значить, і далі будемо рухатися. Колеги, прошу дуже стисло,

Євгенія Михайлівна Кравчук, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Я дуже стисло. Я на самому початку, коли ще був з нами міністр культури та стратегічної комунікації, який культурну дипломатію бачить одним із своїх пріоритетів, сказала, що нам потрібно підтримувати інституції, яким цим займаються. А інституції втрачають фінансування згідно до бюджету на 25-й рік, і мати 700 тисяч гривень на реалізацію проєктів, це дуже складно. Особливо складно, Володимир про це не сказав, я тоді скажу, просити гроші у партнерів, бо ми постійно просимо. Правильно Володимир сказав про філії, дійсно, просто, щоб колеги розуміли, в наступному році між квітнем і червнем філії, які зараз працюють у Німеччині і Франції просто припинять своє існування, якщо ми щось не зробимо із бюджетом, а також із змінами, очевидно, до профільного закону, щоб ці філії мали, якийсь юридичний статус. Звичайно ми не опускаємо руки і будемо працювати з різними партнерами, із донорами з усім, і вся ця культурна дипломатія буде відбуватися. Але нам треба хоча б зробити крок з нашого боку. Тому я пропоную, щоб ми, коли подавали ці зміни, можливо, розписали їх не тільки серед членів нашого комітету, але й серед членів Комітету з питань закордонних справ, бо це є профільний комітет і таким чином, щоб більше депутатів могли долучитися до цих змін.

ШЕЙКО В.П. Так. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Володимир, у вас коментар? І я хотів би надати слово пану Тарасу.

ШЕЙКО В.П. Так, так, я коротко відреагую на те, що вчора було засідання Комітету в закордонних справах. Там нашу потребу підтримали, так, в цілому і знаю, що комітет ухвалив відповідне рішення і буде теж звертатися до Комітету з питань бюджету.

І другий короткий коментар. Впродовж попередніх двох років на кожную гривню бюджетного фінансування ми залучили ще чотири гривні позабюджетного донорського, грантового фінансування, тобто доля державних коштів у нас – це чверть фактично всього об'єму нашої діяльності. Але ці кошти закінчуються, партнери виснажуються. І вже ми маємо чіткий меседж, що кошти закінчаться в дуже конкретний місяць, а, отже, як сказала Євгенія, це буде абсолютно ганебна історія для України – закрити нововідкриті культурні інститути в Парижі та в Німеччині, особливо зважаючи на те, що паризький відкривала перша леді України. Мені здається, що цього допустити не можна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Володимире.

Так, значить, колеги, у нас ще дуже дві важливі інституції – це ДЕСС і Національна рада. Але зараз я коротенько, пане Тарасе, з вашого дозволу, і пані Мар'яна теж, будь ласка, теж дуже стисло, пан Тарас Кремень і потім пані Мар'яна Олесків.

Одразу запитання: чи отримали ми від вас якісь пропозиції щодо бюджету? Якщо потрібно – ми чекаємо на них. Пане Тарасе, будь ласка, вам слово.

КРЕМІНЬ Т.Д. Пане Микито, дякую вам.

Доброго дня, шановні колеги! Я, напевно, почав би з того, що сьогодні так само як є загрози українській мові, так само є і загрози державній мовній політиці.

І в цьому контексті я кажу не тільки про виконання державної мовної програми, яка може бути під величезним ризиком якраз через те, що

зменшиться фінансування тих установ, керівники яких виступали переді мною. Це велика може бути і непоправна втрата, коли ми не зможемо фінансувати основні напрямки.

І я підтримую колегу Володимира з Українського інституту, коли позавчора перша леді зустрічалася з керівниками провідних американських університетів і говорила про важливість українознавчих студій за кордоном, у нас немає грошей на підтримку наших філій в окремих європейських столицях і насправді у 2024 році, коли Український інститут розправив плечі і пішов шляхом активного впровадження популяризації української мови за кордоном, ми повинні бути відповідальними перед нашими міжнародними партнерами, які хочуть знайти від нас кращі можливості в їхньому опануванні української мови як державної.

Що стосується мовної архітектури, або мовної стратегії, то хотів би сказати, що велика проблема у нас із фінансуванням Національної комісії зі стандартів державної мови, яка займається не тільки іспитами, а яка повинна займатися і розробкою, затвердженням правопису, яка займається відповідною термінологією і розробленням відповідних стандартів правничої термінології, і медичної в тому числі. Але це питання і того, яким буде наступний, 2025 рік.

Що стосується нашої діяльності, я задоволений. Нічого казати не буду, ми відпрацювали всі відповідні механізми з Міністерством фінансів. Але в питаннях загальної мовної архітектури ризик невиконання Державної мовної програми, яка і так у нас з'явилася тільки на початку цього року з великими стражданнями і бідами, вони можуть, справді, принести непоправні втрати. Тому що це питання втрат української мови усередині, і виконання Державної мовної програми – це українська мова в освіті; це і питання української мови для жестомовних осіб; це створення і розробка онлайн-платформ; розробка такої програми, як "Українська мова – офіційна мова європейського співтовариства"; це питання перекладу, ратифікації,

приведення у відповідність до національного законодавства, в тому числі...

(Не чути)

Цих і багато інших проблем, про які ми говорили неодноразово, у нас менше не стає. Стає, на превеликий жаль, значно більше. Тому всі ризики, всі занепокоєння я абсолютно підтримую, це питання не грошей – це питання нашої ідентичності, нашої... *(Не чути)*

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Тарасе.

Пані Мар'яна Олеськів, будь ласка. Пані Мар'яна, мікрофончик. А, тепер все ок.

ОЛЕСЬКІВ М.І. Доброго дня, пане Микито, шановні депутати. Власне, я спробую дуже коротко.

Ми надсилали, звісно що, наші такої пропозиції. Ми навіть морально не маємо права і не просимо давати гроші зараз на програму, яка називається "Розкриття туристичного потенціалу України", бо в неї назва така, про яку, здається, яка війна, який туризм, і як я часто кажу, що туризм – це зараз як секс в ССРСР, якого нібито не було, але насправді він є. І те, що ми бачимо, що сплачуються податки, наприклад, за півріччя 24-го року ми вже перевищили рівень податкових надходжень від нашої галузі десь 21-го року.

Ми ні на хвилину не зупиняємося, ми змогли вигнати Росію з членства у Всесвітній організації ООН Туризм. Це єдина організація сфери управління ООН, з якої виключили Росію. Тобто це дуже велика міжнародна діяльність, ми просто там повністю присутні на всіх заходах, просуваємо Україну, нашу культуру, ідентичність, самобутність з тим, щоби, в принципі, нас розглядали як ту країну, в яку варто буде інвестувати, їхати після перемоги. Але так само нас відвідують, наприклад, наші стенди, зокрема, Іспанії, відвідувала міністр оборони Іспанії. Тобто це у нас насправді про оборону. В межах організації

ООН Туризм це і країни Латинської Америки, Африки, з якими теж треба вести діяльність, співпрацю, комунікацію і так далі.

Зараз критичною потребою є насправді, що нам не вистачає грошей на всю ту невелику чисельну чисельність людей, на зарплати з премією 30-відсотковою, яка зараз максимальна, яка може бути. Тобто ми не зможемо навіть набрати штат, потім нам скаже Міністерство фінансів, що: ви ж не набрали штат, давайте ми вас знову ще раз скоротимо. І так з цим скороченням зарплат і прирівняння їх до зарплат нижче продавців у магазинах, людей, яких ми маємо мати з вищою освітою, з відповідними знаннями, зі знаннями англійської мови, – це є дуже складний етап.

Тому ми дуже просимо все-таки на цих речах не економити, бо це люди, які сьогодні залучають велику кількість. Тобто те все, що ми проводили, це величезне, якщо потрібно, можемо надіслати по міжнародних заходах. Кількість залучених коштів значно перевищує кількість на зарплати, які були у співробітників, але для цього потрібен фаховий персонал, який не може вигорати на роботі і не може на одну вакансію, вірніше на дві вакансії бути одна людина, щоб можна було і хоч цю 30-відсоткову премію, щоб вони отримали не 18 тисяч гривень зарплати там, а хоча би 22-23 тисячі гривень.

Дякую. І загалом як би в нас там комітет більш-менш обізнаний з нашими питаннями. Теж ще раз принагідно дуже прошу все-таки прийняти Закон про туризм, він дозволить збільшити податкові надходження від сфери туризму і відповідно нам буде більше аргументів, щоб говорити, що ця сфера працює, наскільки вона важлива, скільки робочих місць вона забезпечить і ті українці, які не виїжджають за кордон, які знаходяться в Україні, бо саме вони приймають гостей, туристів, українці краще пізнають свою країну, більше нею пишаються, культуру, історію і так далі.

Тому дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Мар'яна.

Безперечно, ми підтримуємо ваші пропозиції. Значить, зараз, колеги з Національної ради, прошу ще трошки почекати, значить, зараз, у нас дуже важливе питання. Ми отримали відповідну пропозицію і прохання від Державної служби етнополітики і свободи совісті, просили пана Віктора Войналовича її прокоментувати. Зараз просто, наскільки я знаю, Віктор Євгенович Єленський, він у відрадженні.

Пане Вікторе, будь ласка, вам слово.

ВОЙНАЛОВИЧ В.А. Доброго дня, шановний Микито Руслановичу, шановні народні депутати. Насамперед вдячний за запрошення до участі в засіданні вашого комітету. Як і завжди, вдячний за вашу конструктивну і послідовну позицію в підтримці державної служби, зокрема у вирішенні, забезпеченні, організації, у вирішенні тих завдань, які на неї покладено.

Низка подій і важливих подій – насамперед це прийняття Закону про контроль, перепрошую, про захист конституційного ладу у сфері релігійної свободи, а також активне долучення Державної служби з етнополітики і свободи совісті до завдань щодо виконання програм двосторонніх, зустрічі Україна – ЄС, імплементації законодавства національного в європейське. І як, власне, і досить активне зростання запиту надання адміністративних послуг зумовлено, безумовно, переглянути кардинально питання про інституційну спроможність державної служби порівняно, власне, з тим часом, який існував раніше.

Тому ще раз, ми вдячні вам за те, що ви ініціювали перед Кабінетом Міністрів дане питання, підтримали нас у цьому і, власне, паралельними спільними діями ми щасливі з того, що отримали рішення уряду досить оперативно. Але, звичайно, в контексті цього постає не менш важливе питання забезпечення того додаткового нашого персоналу – сподіваюсь, що ми це питання реалізуємо, – як умовами праці, так і безпосередньо іншими необхідними умовами, які потрібні для забезпечення нормальної і успішної їх діяльності.

Розрахунки враховують, на наш погляд, всі необхідні складові. І пропозицію ми подали. Дуже велике прохання нас у цьому підтримати. Це мова йде про додаткові кошти до того запиту, який ми направили, який відображений у проекті Закону про бюджет.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Вікторе. Безперечно, ми вас підтримуємо.

Пан Володимир В'ятрович, будь ласка. У тебе є коментар чи запитання?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я не знаю, чи ви були з самого початку, пане Вікторе, тому повторюю.

Звичайно, що ми готові підтримувати ДЕСС, особливо в контексті інституційної спроможності, посилення інституційної спроможності для реалізації дуже важливого Закону про заборону російської православної церкви. На це ви можете розраховувати. Але, разом з тим, я ще раз наголошую, що подані вами 10 мільйонів гривень на програми роботи з національними меншинами, це сміхотворно мало. Тобто ви не зможете працювати з такими сумами з національними меншинами. Але це питання неймовірно зараз буде важливе для України в контексті європейської інтеграції. Тому прошу все-таки переглянути це питання і подати пропозиції, які зможуть дати вам можливість працювати в цій, не менш важливій, сфері, ніж ті, в яких ви вже отримали запоруку нашої підтримки.

ВОЙНАЛОВИЧ В.А. Дякую, пане Володимире. Ми розглянемо вашу...
(Не чути)

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимир Михайлович.

Колеги, рухаємося далі. Будь ласка, слово Національній раді з питань телебачення і радіомовлення. Не знаю, чи пан Валентин Коваль, чи пан Олександр Бурмагін, хто?

БУРМАГІН О.О. Я почну, пан Валентин доповнить, якщо буде потрібно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БУРМАГІН О.О. Вітаю, шановні народні депутати, і інші учасники, запрошені на комітет. Я тезово спробую, коротко. І хотілось би, звісно, щось про позитивне, але, на жаль, позитивний буде тільки початок, фінал буде, як і в інших колег з інших установ і державних структур.

Про позитивне. Триває півтора роки медійна реформа, Закон України "Про медіа", імплементація, за який всі отримали заліки. Україна стала країною-кандидатом. Власне, у Національної ради як основного імплементатора за ці півтора роки збільшилася кількість суб'єктів, з якими вона працює, десь приблизно на шість тисяч за рахунок газет і онлайн-видань, і інших нових суб'єктів. Ну, і, власне, сама реформа потребує, звісно, значних зусиль і апарату, і членів Національної ради і членкинь.

Поряд із цим Європейська комісія в Звіті про прогрес України в рамках пакету розширення Євросоюзу 2023 року зазначила про те, що необхідно підсилювати інституційну спроможність регулятора і в тому числі і фінансово. На виконання цієї вимоги Кабмін написав план заходів і теж включив, і зазначив про таку необхідність. Ну, і в підсумку в законопроекті про бюджет на 2025 рік ми отримали від авторів мінус сім мільйонів 130 тисяч на загальне фінансування Національної ради.

Не знаю наскільки це можна назвати виконанням вимог ЄС і постанови відповідної Кабінету Міністрів, але, власне, крім цього мінусу в сім мільйонів, ми отримали знову в проекті блокування всіх норм, гарантій із

загальної частини, скажімо так, Закону України "Про медіа", який гарантували би діяльність Національної ради. І відповідно ми отримали ситуацію, коли ми за минулий рік забезпечили 80 мільйонів надходжень за рахунок ліцензійних зборів і реєстрацій, не маємо можливості забезпечити собі капітальні видатки, не можемо можливості забезпечити належне фінансування Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення як єдиного конвергентного медійного регулятора.

Власне, розуміючи, що, можливо, ці норми, які є в загальному тілі закону, для мирного часу які писалися, є занадто обтяжливими на сьогодні для бюджету, ми б, на нашу думку, пропонували б такий вихід з цієї ситуації, просимо підтримки, власне, в цьому комітеті.

Ми просимо, власне, зняти блокування в Законі про бюджет на 2025 рік – Державний бюджет норми із загальної частини. Тому що ці блокування, на жаль, як свідчить практика, можуть тривати десятками років в Україні. Ну, це така практика по багатьох інших установах і органах. Зняти це блокування, але поряд із цим в "Перехідних і прикінцевих положеннях" Закону "Про медіа" прописати механізм фінансування Національної ради, але на рівні закону, а не в ручному режимі Кабінету Міністрів, прописати фінансування Національної ради на воєнний час, зменшити там посадові оклади членів Національної ради передбачити, що апарат фінансується, як у загальному державні службовці, і передбачити, що, в принципі, Кабмін має право визначати загальну рамку фінансування в межах бюджетних призначень. Ми на це згодні, але щоб це було на рівні закону і з мінімальною базою для оплати праці і роботи членів і членкинь Національної ради.

Власне, для цього, я просто поясню стосовно цих усіх питань фінансування ще один момент, що на сьогодні члени і членкині Національної ради, тобто Нацради, отримують заробітну плату просто вдвічі менше іноді, ніж їх підлеглі і керівники відповідних управлінь. Тобто ми як куратори напрямків, ті люди, які відповідають і приймають рішення, отримуємо менше, ніж наш апарат іноді, я ж кажу, що вдвічі. І, власне, ми б хотіли цей

рівень підняти, але не підняти захмарно, але підняти хоча б на цей рівень тих керівників управлінь, яких ми скеровуємо і спрямовуємо в цій роботі. Цей рівень, можу сказати, озвучити: там 70-80 тисяч гривень. Зараз отримують члени і членкині 40-50 в середньому.

Власне, премії, надбавки і все інше, ми теж згодні, щоб визначав Кабмін і в межах загальних бюджетних призначень. Тобто ми тут теж не просимо чогось захмарного. Відповідно ми просимо і внести відповідні правки до законопроекту про бюджет на 25-й рік, які б забезпечили цей механізм, який, на нашу думку, має з'явитися в Законі України "Про медіа" на час війни. І повернути все ж таки нам капітальні видатки, які з нас зрізали в сумі 7 мільйонів 100 тисяч гривень у порівнянні з бюджетом 24-го року.

Власне, ми вважаємо, що цей механізм забезпечить вимоги Єврокомісії і забезпечить належний моніторинг Євросоюзу за медійною реформою, її виконанням, і забезпечить дотримання європейських стандартів...*(Не чути)* вимагає, щоб національний регулятор був максимально незалежний від уряду як у фінансовому плані, так в правовому і в усьому іншому.

Він себе скаже ще декілька слів вкінці, що насправді, якщо хтось думає, що Закон "Про медіа" прийняли, можна про нього забути, про медійну реформу, що це зовсім не так, і насправді вона триває, ця реформа не завершена і буде тривати довго. Її інституційна спроможність регулятора і членів Національної ради в цьому питанні є один з ключових моментів. Тому що, якщо ми на 2025 рік отримаємо ситуацію, коли члени Національної ради почнуть просто складати свої повноваження, просто буде втрачено, наприклад, кворум і буде заблоковано роботу регулятора, то ця реформа разом з іншими законодавчими ініціативами, які ми активно завдяки, в тому числі дякую, підтримці депутатів протистоїмо. В принципі реформа медійна може відкотитись дуже швидко назад, а потім, коли ці пожежі будуть тушити, то не факт, що в підсумку ми отримаємо те, що навіть маємо станом на зараз сьогодні інституційно з точки зору розвитку і захисту медійного простору. Тому, власне, всі ці пропозиції до змін до законопроекту про

бюджет ми завтра разом з описом цієї загальної ситуації з листуванням з Міністерством фінансів, тому що ми поки що не узгодили нашу позицію, ми все це надішлемо в комітет і будемо просити комітет все ж таки підтримати в цьому плані Національну раду, в плані забезпечення її фінансової спроможності працювати і продовжити, і, можливо, завершити на якомусь рівні хорошому, ефективному медійну реформу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Олександрє. Панє Валентинє, щось додасте?

КОВАЛЬ В.Ю. Я лише додам коротко, що насправді у цього згортання медійної реформи і у знищенні незалежності медійного регулятора є конкретне ім'я. І це ім'я сьогодні було присутнє в переліку учасників цього зібрання, це Роман Єрмоличев з яким ми спілкуємося вже не перший рік, а останні два тижні спілкувалися досить щільно. Але він просто не бачить і не розуміє нащо взагалі Національна рада, коли йому говориш навіть не я, коли ставить завдання віцепрем'єр з європейської інтеграції про швидко домовитись про ситуацію з оплатою праці членів, вони в листі пишуть: давайте це розглядати вже після війни.

Коли сказано, що треба узагальнити ситуацію між іншими регуляторами, то сказано, що інші регулятори, маючи нижчі за ваші оклади погоджуються врегулювати все це після війни, але насправді вони мають можливість платити 300 відсотки "інтенсивки", 200 відсотків премії і закладають 13 тисяч 300, робити собі зарплатню 96 тисяч гривень. Від чого ми принципово взагалі завжди відмовлялися, і наша позиція така, що ми маємо мати абсолютно прозору і незалежну взагалі від Кабміну систему нарахування і заробітної плати, і бюджету взагалі Національної ради. Але, розуміючи, що ми живемо в Україні з нашим Мінфіном, ми їм не віримо, і ми погоджуємося на те, щоб грати з ними в цю гру, давайте нехай будуть оклади

невідомо які, а вони навіть за цей проект закону, законопроект про бюджет, вони скасували норму про обмеження наших премій. Тобто вони нам підкидають додаткові 70 відсотків для премій для того, щоб ми типу трошки підвищили свої зарплати і заткнулися.

Я просто кажу, що я багато спілкуюся з зовнішніми нашими колегами, і я чітко бачу обличчя на згортання медійної реформи, і я буду комунікувати абсолютно відкрито.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Валентине.

Я хочу сказати, що, зокрема, от і в рамках того Закону про регулювання платформ спільного доступу до інформації, який зараз ми прийняли рішення доопрацювати і зробити комітетську версію, там теж йдеться про необхідність зростання інституційної спроможності Національної ради. І як з таким відношенням до незалежного національного регулятора буде імплементуватися ще той закон, який, я сподіваюсь, ми прийнемо на комітеті і зможемо прийняти у Верховній Раді, це для мене взагалі буде загадка.

КОВАЛЬ В.Ю. Секунду. Саша сказав, що у нас тепер там 6 тисяч суб'єктів, яких ми регулюємо, треба сказати, скільки було до медійної реформи, до медійної реформи було 1 тисяча 200. Тобто кількість збільшилась у 5 разів, а у нас виходить, що бюджет зараз знизився, а на 26 рік відповідно до бюджетних всіх цих історій, він ще знижується. Ми ж просто бачимо на три роки перспективу, Кабмін на 26-й рік нам навіть не дає 217 мільйонів. Він нам на той рік малює ще, а зараз 221, а на 26-й і 27-й рік 217 мільйонів. Просто, щоб ви розуміли, куди дивиться Мінфін, а ми розуміємо, що ніхто крім них ці цифри не пропонує, і що вони скажуть, те і роблять ваші колеги, там з сусіднього комітету.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Валентине.

Так, колеги, у нас з великих наших суб'єктів залишилася Національна суспільна телекомпанія України. В принципі, ми бачимо, що вже в пропозиції є збільшення до 1,165, наскільки я пам'ятаю... *(Не чути)*

_____ . 2 175.

ПОТУРАЄВ М.Р. 175, 2 175. Це, звичайно, не те, що бажано було би отримано, але це непоганий бюджет і краще, ніж передбачалося Бюджетною декларацією. Значить, ми, звичайно, готові підтримати таку пропозицію від Міністерства фінансів, але, можливо, голова правління Микола Чернотицький, дякую за те, що увесь час були з нами, значить, може, ви прокоментуєте зараз.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Всіх вітаю. Я дуже вдячний всім і членам комітету парламентського, хто підтримував, брав участь у наших заходах постійно і комунікації. І я вдячний, правда, Мінфіну за те, що вони почули нас і додали ці кошти. І я ще маю відзначити те, що завдяки Міністерству фінансів в цьому році ми змогли показати Олімпійські ігри. Тому у нас якийсь конструктив, у нас конструктивна достатньо в цьому співпраця.

Але я дуже би просив всіх вас допомогти нам в цьому, щоб тепер це в парламенті тепер захистити ту цифру, не дати її зменшити, оскільки для нас важливо. Умовно кажучи, коли мене питають а що буде зроблено на додаткові кошти, на додаткові кошти ми можемо зберегти компанію, ми маємо інвестувати в заробітні плати людей в регіонах наших, там дійсно є розриви великі і в середньому наша компанія відстає від ринку на 55 відсотків. Я розумію, що це у всіх є проблемна болюча річ, але ми маємо це зробити. І це дасть змогу продовжити нашу роботу, нашу комунікацію в тому числі і обмін новин, і обмін через Європейську мовну спілку, це і фото, які ми даємо через Getty Images, тобто ця вся робота продовжується. Ми також

продовжимо роботу з донорами по залученню додаткових інвестицій. Власне, ми майже закрили питання технічного переоснащення за останні два роки з залученням додаткових фінансів від Європейського Союзу, від шведської агенції SIDA, від ЛСА японського агентство розвитку, і продовжимо залучати додаткові кошти, які йдуть на виробництво контенту, на промо і на інфраструктуру.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Миколо, запитання таке, поскільки це крос така сфера. Скільки ви плануєте орієнтовно за умови збереження цього обсягу фінансування витратити на замовлення різного відеоконтенту у незалежних українських виробників?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Мені складно зараз сказати цю цифру, оскільки...

ПОТУРАЄВ М.Р. Орієнтовно.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Там просто є грантові кошти, які, я не пам'ятаю, яка цифра. Тобто це якісь десятки мільйонів точно, те, що ми виносимо стабільно, враховуючи з донорськими коштами. Ми би, звичайно, хотіли збільшувати його. І тим більше наразі у нас висить конкурс, здається, на три продукти... *(Не чути)* продукції, відповідно кількість може збільшуватись. Тому для нас важливо. Я би дуже хотів, колись така була ціль, щоб не менше 25 відсотків виносити на ринок. Я не впевнений, що це до цього, але ми щодня збільшуємо кількість продуктів, які ми виробляємо, в тому числі на аутсорс, в тому числі разом з кимось. І є певні результати, так як останній фільм, який зробив Пилип Ілленко, зараз він буде показаний на Варшавському кінофестивалі класу А – це вперше наша компанія потрапила туди. Тому виробництво є також одним з пріоритетів саме документалістики.

ПОТУРАЄВ М.Р. Павло Миколайович, будь ласка.

СУШКО П.М. Да, я хотів би маленьку ремарку. Два мільярди – це гріх жалітися, як кажуть. Почув, що треба захистити, прохання від комітету. Щось я себе чую, эхо. В когось мікрофон включений, два мікрофони одразу.

Почув що треба захистити. Для розуміння, що ми будемо захищати. Я хочу розуміти, хто виробник контенту, тому що зараз в умовах скорочення бюджету на виробництво держкіно, а індустрія, вона є, виробники, вони є і ми маємо зберегти цих виробників, щоб вони не виїжджали за кордон, щоб вони залишалися працювати тут. Наскільки прозорий цей ринок конкурсу вашого, почув, що 25 відсотків, може будемо, може не будемо. Я жодного разу не чув, про конкурси Держкіно чую, коли вони проводяться, а про конкурси Суспільного не чув. Які умови? Які ви завдання ставите? Чи багато кіношників, крім Ілленка, беруть участь у виробництві? Хто комісія ця? Хто відбирає ці проекти? Хто анонсує ці проекти? Хто каже, хто переможець там? Де вони публікуються? Тобто наскільки це все прозоро, хотів би почути. І, може, давайте ми з Держкіно разом, нехай дасть Держкіно інформацію кіновиробникам чи спілці кінематографістів, що є така у нас ще чудова, крім УКФ і Держкіно, є ще з таким великим бюджетом компанія, яка проводить і має проводити конкурс.

Дякую.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Власне, якщо конкурсна комісія – це наші внутрішні працівники, це Юрій Макаров є, Лук'ян Галкін, тобто люди, яких знають також на ринку. Хто бере участь? Загалом це незалежні продюсери, наприклад, це "Вавілон`13" до них приходять, до нас приходять (*Нерозбірливо*) production, до нас приходять виробник Щедрика, господи, випало з голови, просто Production, здається, можу помилитися. Ми регулярно публікуємо на нашому корпоративному сайті інформацію про ці

конкурси, ми готові їх розсилати. Я за те, чим більше людей приходило до нас тим краще, оскільки конкуренція – це прекрасна історія і вона підвищує якість. Які види конкурсу є? Є на наше замовлення абсолютно, ми за собою зберігаємо supervising для того, щоб бути впевненими, що цінності, які закладали ми в цей проєкт, вони мають зберегтися, а не змінені на виробника.

Друга важлива річ, в яку ми переходимо і це нове для нас, і це там найбільш перспективна історія, – це екопродукція. Ми не мали цього досвіду, я дякую комітету за те, що зробили цю правку для нас і відкрили цю можливість. Ми зараз це робимо за грантові кошти, продукцію експериментуємо, бо вони більш гнучкі в даному випадку. Ми регулярно після завершення публікуємо репорт.

Тобто там члени комісії ставлять бали, ми публікуємо репорт, кого ми обрали. І третій вид конкурсу, але інколи ми ще можемо просто заявити про ідеї які є, щоб викупити їх і вийти знову на конкурс. Останнє, до прикладу, проєкти, які також ще один варіант який виробляємо, це коли ми почали формувати внутрішнє виробництво, і коли ми під певний проєкт добираємо людей з ринку просто до себе в штат під проєкт. Це так було зроблено, останній фільм "Будапешт. Бомба під Незалежність" до 30-ліття Будапештського меморандуму. Його зробив Юрій Макаров. Це також половина коштів наша, половина грантових коштів. Ми понабирали людей в штат і зробили цей продукт.

СУШКО П.М. Можна я тоді апелювати трошки буду. Дивіться, це так само якби зараз на Держкіно всі кошти перерахували би на студію Довженка і вони б проводили самі конкурси, самі би знімали, добирали би людей і так далі. Але тут більш прозорий ринок, і набагато більше людей приймає участь. І у вас виходе, що експертами є ваші ж працівники, а кошти державні. Тобто а в Держкіно теж державні кошти, але є наглядова рада, яка затверджує список експертів, які подаються на конкурс експертів. От як тут? Ви розумієте, про що я кажу, да?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Да. Важливо, що ми тоді отримуємо 100 відсотків прав. Ми як компанія є правонабувачами і відповідно ми потім оперуємо і про дистрибуцію, і про це все. Саме тому і ця відповідальність знаходиться на нас, а не залучених експертів або на виробнику. У нас є проблема певна, щоб великі медіагрупи заходили. Ну, так умовно, там "Старлайт". Це через те, що саме не було ще у нас досвіду по продукції. Бо вони кажуть, нам нецікаво до вас заходити, коли ви забираєте 100 відсотків прав на себе. Бо всі хочуть... От ми зараз підійшли впритул до перемовин з однією великою компанією власне через дозвіл на ту продукцію, і спробуємо також вже робити, щоб ще більше залучати. Але важливо, щоб...

СУШКО П.М. А кошти з реалізації прав? Кошти з реалізації прав, вони у вас акумулюються, чи в державу якась частка поступає?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ні, ні. Все акумулюється у нас.

СУШКО П.М. Тобто по суті ви отримуєте просто гранти, як виробники і на себе забираєте всі права і заробляєте на цьому?

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ну, давайте, заробіток цей достатньо умовний, бо наприклад серіал документальний "Колапс", який там зробили семисерійний, тобто там сума, за яку його продали, – це така, символічна. Але для нас більш важливо, що він був куплений в Грузію, він був куплений в Естонію, Латвію, Литву та Польщу.

СУШКО П.М. Ефект "довгого хвоста", він підразуміває собою, що кошти заробляють постійно проекти. Просто воно трошки дивно, просто якщо, ну тут монополія по суті виходить на виробництво і на розповсюдження, на дистрибуцію, за державні кошти. Якщо от наприклад

продюсер бере у держави кошти через Держкіно, то вони, 50 відсотків частка Держкіно належить, а 50 відсотків належить продюсеру. А тут виходить мало б бути, що 50 відсотків хоча би вам належало, а 50 відсотків державі наприклад належало, якщо за державні кошти це знімається.

Я не фахівець з цього, але я просто кажу, що при таких великих бюджетах, чи можна було б підтримати кіноіндустрію, яка б прозоро приймала би участь, чи дійсно працювали б ці експертні комісії, ну щоб, я не знаю, як це прокоментувати? Бо ви звернулися, щоб ми підтримали, а я не можу підтримати того, чого я не розумію, тому хочу розібратися.

ЧЕРНОТИЦЬКИЙ М.М. Ні-ні, все добре, я думаю, ми...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я думаю, пане Миколо, давайте вже завершувати. Значить я вважаю, що, до речі, в тому, що каже Павло Миколайович, дуже багато таких речей, які варто було би розглянути і врахувати в практиці роботи НСТУ, тому що це підвищило би просто те, що називається *credibility*, значить вона і так висока, а могла би ще зміцнитися.

Я пропоную, щоб ми взагалі присвятили цьому, пан Микола, Павло Миколайович завжди відкритий до таких зустрічей, щоб ми якось окремо зібралися би і дійсно може пані Юлію запросили би, у них на Хрещатику провели би з цього приводу розмову. І дійсно знайшли би ті рішення, які можна було би їм пропонувати з того що ти зараз пропонував, ну я не знаю, майже все з того, що ти зараз говорив, єдине, що ми там в будь-якому випадку маємо діяти в рамках Закону про НСТУ. Ти ж пам'ятаєш, що раніше це взагалі була монопольна історія. Значить, коли вони не могли навіть замовляти у незалежних виробників нічого. І це ж ми змінили, це саме наш комітет змінив, коли вони от нарешті отримали можливість частину грошей витратити на замовлення, значить, із зовнішніх виробників. Але дійсно, значить, для того, щоби воно краще співпрацювало з найбільшою кількістю суб'єктів на ринку, то дійсно я думаю, що тут є над цим попрацювати.

Колеги, я на цьому буду завершувати, з вашого дозволу. Значить, я хочу що оголосити важливо для членів комітету, значить, дійсно всі наші пропозиції бажано завтра скинути в чат комітету до 12 години, щоб ми все встигли. Правильно, Павло Миколайович, ти звернув увагу і, Олександр Санченко, правильно.

Значить, також звертаюся до всіх центральних органів виконавчої влади і всіх агенцій і суб'єктів, і компаній, які сьогодні брали участь, щоб це, якщо нема немає у нас ще пропозицій, вони мають у нас з'явитися і бажано по системі електронного документообігу, тобто не бажано, а просто це, ну, це умова, щоб по системі електронного документообігу теж завтра до 12 години – це крайній термін. Ну, і, власне, значить, будемо рухатися таким чином, як ми проговорювали. Значить, все акумулюємо в секретаріаті, далі, значить, далі ставимо на підписання в СЕДО. Всі, хто згоден з поправками, я думаю, що ми всі будемо згодні, ну, всі ми будемо згодні там, не знаю, 90 плюс відсотків поправок. Я особисто буду згоден з всіма, бо те, що я сьогодні почув, я згоден зі всіма пропозиціями вашими, колеги. І підписуємо відповідно, і тоді, значить, у нас будуть... у нас буде пакет від членів комітету, ну, ста відсотків членів комітету або там, не знаю, ну, можливо, буде 99 відсотків членів комітету.

Колеги, я дуже вдячний всім, хто брав участь, дуже вдячний всім, хто...

СУШКО П.М. Микита Русланович, можна...

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, будь ласка, Павло Миколайович.

СУШКО П.М. ...одну пропозицію в "Різному", да.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, да.

СУШКО П.М. Щоб звернути... Як заступник голови комітету пропоную і закликаю, да, звернутися до секретаріату щоб... доручити секретаріату, вірніше, доручити секретаріату, щоб комітет доручив секретаріату розробити правки, пропозиції, галузеві, скажімо так, правки, тобто, що стосується дітей, що стосується фінансування книги. В даному випадку, наприклад, щоб повернути по дітях субвенцію, треба знати обсяг коштів і так далі. Тобто, щоб доручити секретаріату, а ми дамо і наші помічники дамо інформацію, яка буде важлива для цього. Якщо кожен буде готувати, ми не встигнемо. Я просто переживаю, що ми не можемо потім підписувати документи, Микита Русланович, тому секретаріат нехай підготує, а ми допоможемо і завтра всі підпишемо до кінця дня. Можна таку пропозицію?

ПОТУРАЄВ М.Р. Я сказав так би, секретаріат суцільно не зможе зробити це по галузям, тут головне навантаження на наших працівників, у нас є готові пропозиції, готові, Павло Миколайович, готові, які легко опрацювати. А там далі дійсно оці наші речі специфічні треба, щоб наші помічники обов'язково разом...

СУШКО П.В. Микита Русланович, розумію, питання в тому, що, наприклад, Інститут книги або Держкіно вони свою галузь відстоюють і своїх підлеглих, підопічних, вони дбають за свою індустрію і вони подають цю правку. Мінсоц не дбає за дітей і тому вони не подають цю правку, захистити дітей можемо тільки ми, члени комітету. Тому прохання хоча би по дитячій сфері, щоб секретаріат допоміг правильно...

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно, вони завжди, Павло Миколайович, вони завжди допомагають...

СУШКО П.В. Нехай вони просто тоді підготують, а ми допоможемо. Я вже розмовляв...

ПОТУРАЄВ М.Р. Вони зможуть підготувати, Павло Миколайович, я ж підтримую, вони зможуть підготувати тільки за умови, якщо ми надамо що готувати, розумієте...

СУШКО П.В. Що готувати, помічник мій їм розкаже, нехай допоможуть підготувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно, звичайно. Колеги, часу обмаль, тому давайте завершувати, часу обмаль саме, щоб це зробити, як годиться, я з Павлом Миколайовичем це наголошую зараз, підтримую повністю. Тому давайте, я всім дякую за участь в комітеті. На цьому засідання оголошую закритим. Давайте час у нас до завтра до 12, щоб ми все абсолютно встигли, щоб ми сьогодні проговорили, оформити і подати. Дякую, колеги. Всім гарного безпечного дня! До побачення.